Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje.....$2.00
I Užmari.....$3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite taip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 44 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 3 Lapkriczio (November) 1899 m. Metas VII

Entered at the Chicago, Ill Post Office as second class matter.

Politiszkos žinios.

—o+—

Amerika.

Amerika pradėjo tarybas su Wokietija ir Anglija kas link pasidalinimo Samoa salų, kur buwo sawo laike užgimę nesutikimai su Wokietija už nereikalingus kraujo praliejimus ir isznaikinimą wokiszkų plantacijų. Wokietija reikalauja atlyginimo sawo pawaldiniams už nuotrotas laike bombardawimo pakranczių. Anglija buwo užmaniusi Wokietijai pasitraukti wisai nuo Samoa salų, už ką pasiulė mainais sawo waldybas ant salos Naujos Gwinejos. Tarybos dar traukiasi ir nežinia, ar Wokietija sutiks ant Anglijos pasiulytų mainų. Kaslink gi tarybų Amerikos su Anglija apie užrėžimą galutinų rubežių terp Kanados ir Alaskos, tai tos jau pasibaigė. Anglija, įsikiwinkliojusi į karę Afrikoj, priwersta buwo nusilenkti ir pasiduoti Amerikos norams, taigi sutikti ant tokių rubežių, kokių Amerika geidė. Tarybos terp Amerikos ir Iszpanijos jau teiposgi prasidėjo, bet dar toli iki jų užbaigai. Mat po karei seniaus buwę traktatai tarp tiedwiejų wieszpatyszczių likosi panaikinti; wienaitinis traktatas dabar—yra Paryžiuj padarytas sandaros traktatas. Jis wienok ne apima sawitarpinių sandaros laike wisų terp tų wieszpatyszczių reikalų, bet wien reikalas ant paweržtų nuo Iszpanijos buwusių jos waldybų. Terp Amerikos ir Iszpanijos nėra dabar prekystos traktato, nėra sutarimo kas link laiwų atkakanczių į portus abiejų krasztų, teiposgi kaslink iszdawimo nusikaltėlių. Apie tuos reikalus dabar tariasi Amerika su Iszpanija. Reikia czia wienok pridurti, kad kaslink paliuosawimo iszpaniszkų nelaiswių ant Filipinų, iki sziol Amerika neiszpildė Paryžiuj padaryto sandaros traktato, amerikoniszkos kariaunos wirszinįkas iszpanijonams patiems tą padaryti wisaip sunkina.

Ant kubieczių susirinkimo wisi jų wadowai nutarė nepriimti Amerikos wirszinįkystės ir reikalauti wisiszko pasitraukimo amerikonų, kurie buk wietinius gywentojus įstumė į dar didesnį wargą negu buwo prie Iszpanijos waldymo. Jeigu amerikonai ne pasitrauktų, kubiecziai gazdina dar smarkesniu pasikėlimu negu buwo priesz Iszpaniją.

Ant Filipinų karė prasidėjo jau ant wisų swarbiausių salų: ant salos Luzon, Negros ir Panay. Susimuszimai atsitinka jau kas dieną tai ant wienos, tai ant kitos salos. Susitikimuose rods amerikoniszka kariauna nuweja filipiniecziusus, užima wis naujus miestus, bet tarpų neįstengia iszwalyti: juose, kaip buwo pirma pasikėlėliai, teip ir pasilieka. Filipiniecziai dabar iszsiuntė sawo delegatą į Angliją praszyti jos tarpinįkystės prie sutaikymo su amerikonais. Wienas delegatas keliauja tiesiog į Ameriką.

Pietini Afrika.

Kaip pasirodo, pasigyrimas anglijonų, buk jie baisiai sumuszė transwaalieczius arba burus po Glencoe ir Elandslaagte buwo wisai melagingas. Net po Elandslaagte, kur jie isztikro nuo kalwų nuwijo mažą burų pulkelį, daug daugiau nužudė žmonių, negu burai. Isz iszsiųstų wyti pergalėtus burus raitelių wisas wienas eskadronas pateko į nelaiswę. Isz Glencoe gi, užsto jusiam po mirtinai paszautam angliszkam jenerolui Symons, jenerolui Yule reikėjo teip skubiai bėgti, kad jis negalėjo su sawim paimti nė pa-zautų, net paszautas jenerolas Symons pateko į užėmusių miestą transwaalieczių rankas, paliktas ligonbutyj, kur ir numirė. Transwaalieczių jenerolas Joubert apie tai praneszė pacziai pasimirusio sawo prieszo, iszreikszdamas pasigailėjimą. Jenerolas Yule paliko burams miestus Glencoe ir Dundee, o pats turėjo bėgti. Jeigu jo burai prie bėgimo neužklupo ir wisai ne isznaikino, tai wien todėl, kad sužinojimo tarnysta ne geriausiai pas burus parengta, o apart to, per wisą laiką, kol jis bėgo, buwo tirszta migla. Su dideliu wargu pasiseke jenerolui Yule pabėgti į miestą Ladysmith ir susijungti su czia stowinczių jenerolu White. Isz wiso yra czia 15000 anglijonų. Rods anglijonai turi daugiaus kanuolių, bet užtai burai turi dwi sunkias, toli siekianczias, kurias jau pastatė ant kalwų prieszais miestą. Reikia czia laukti didelio muszio. Burus gali apstabdyti traukime pryszakin wien jeigu anglijonams pasisektu sumuszti po Ladysmith, jeigu gi czia anglijonai liktų sumuszti, tai reiktų jiems traukties wisai į pamarius. Paniedelio dieną atsitiko czia muszis, bet likosi ne iszrisztas, anglijonai turėjo grįžti į burų apgultą miestą, isz ko matyt, kad jų užpuolimą burai atmuszė, kuriems pateko wiena angliszka batarija ir wisi mulai, penkta dalis angliszkų kareiwių likosi arba užmusztų, arba pažeistų, du regimentai, isz wiso 2000 kareiwių, pateko į nelaiswę. Bėgdami isz Glencoe anglijonai ne spėjo paimti wisų kanuolių ir amunicijos —tas pateko į burų rankas. Czia terp kitko užtiko kelias skrynias kulkų anglijonų wartojamų wadinamų dum—dum. Kulkos tos plėsz, kuną ir tuli oficierai norėjo jas sunaudoti pirmame susitikime su anglijonais, bet burų kariaunos wirszinįkas Joubert, kaip ir Transwaaliaus prezidentas Krueger uždraudė tas nepritinkanczias ciwilizuotiems žmonėms kulkas wartoti karėj; Joubert užmanytojams pasinaudoti isz tų angliszkų kulkų pasakė: "gal jas wartoti wien anglijonai, bet burai turi swietui pasirodyti ciwilizuotais žmonėmis". Kulkos tos patekusios į burų rankas likosi isznaikintos. Czia pasirodo, kaip gi burai augszcziaus stowi doriszkai už anglijonus, kurie wisur giriasi kaipo ciwilizacijos neszėtojai. Pasigyrimas mat tas yra be pamato.

Miestas Kimberley, pagarsėjęs sawo deimantų kastynėms, teiposgi isz wisų pusių burų apstotas ir dega. Burai jį bombarduoja. Užsidarę jame anglijonai kelis kartus bandė iszeiti, bet kiekwieną iszėjimą burai atmuszė atgal, wien moterims ir waikams daleido iszeiti isz apgulto miesto. Užėmus Kimberley, burai turėtu lengwą kelią iki jurių iki miestui Cape Town.

Prezidentai abiejų republikų susijungusių ant atsigynimo priesz Anglijos užpuolimą iszdawė prokliamaciją, pagal kurią priskiria prie sawo republikų sziaurinę dalį anglijonų waldybų Nataliaus ir apskritį Kimberley. Su tuom, rodosi, kad per daug skubinasi, kadangi dar nežinia, kaip gali pradėta karė pasibaigti. Anglijonus galėtu isz pietinės Afrikos iszwyti wien tąsyk, jeigu wisos angliszkos waldybos ant syk pasikeltu. Dabar burų užimtuose Nataliaus miestuose gywentojai prilankus burams, todėl ir jų kariauna isztraukė isz miestų ant muszių lauko, miestuose garnizonų ne paliko. Prigulinczio anglijonams Basuto kraszto negrai eina isz wien su burais, ant kurių prisakymo ardo geležinkelius ir tiltus.

Nera abejonės, kad kitos Europos wieszpatystės, kaip galėdamos, sunkys Anglijai pergalėjimą burų, nors ir nepradėtu karės ant jų apgynimo. Sztai Maskolija į Aziją siunczia 6 naujus kariszkus laiwus, nors czia jų turi 19, taigi dabar turės jų daugiaus negu turi Anglija Azijos wandenyse. Laikraszcziai wėl paduoda, buk per tarpinįkystę Prancuzijos Maskolija nori pirkti nuo Iszpanijos jos waldybą Ceutą, ėsanczią prieszais prigulintį Anglijai Gibraltarą ir jeigu ta iszpaniszka waldyba pateks Maskolijai, tai, žinoma, pareugs czia gintuwę, kuri wisai galės uždaryti perėjimą angliszkiems laiwams, žinoma prie Prancuzijos pagelbos, isz Atlantiko į Terpžemines jures, isz jų per Suezo kanalą į Indijas ir Australiją. Apart to, ir Pancuzija siunczia į pietinę Afriką net kelioliką geriausių sawo kariszkų laiwų. Afganistane ir Persijoj Maskolija jieszko wien priekabių ant wisiszko užėmimo tų krasztų. Einant sunkiai karei Afrikoj, Anglija ne turi pajiegų kokiu nors budu stabdyti Maskolijos godumą, kuri stengiasi wiską praryti, ko dar Anglija neužėmė. Prancuzija teiposgi gabena kariauną į sawo waldybas Indijose.

Anglija gi, apart gal Amerikos waldinįkų, wisur patinka at wirus ar paslaptus prieszus. Maskolija ir Prancuzija kalbina Abisinijos waldoną pradėti karę ant iszwijimo anglijonų isz pietinių Egipto krasztų. Abisinija gali stumti į karę 300000 kareiwių; kuo geriausius ginklus suteiks jai Prancuzija. Laikraszcziai praneszа, buk prie Himalajų kalnų Indijose atsisakė angliszkų oficierų klausyti cziabuwių kariaunos regimentai, o czia angliszkos kariaunos yra tik 70000, cziabuwių gi kareiwių dusyk daugiaus. Taigi nepasekminga karė Afrikoj turėtų atsiliepti ant wisų angliszkų waldybų; pasikėlimus suszelps Anglijos prieszai.

Pirenejiszkas pussalis.

Iszpanijoj neužganėdintos rando prowincijos rengia maisztus, gywentojų piktumas kreipiasi priesz karalių ir jo wardu waldanczią jo motiną. Tulos prowincijos norėtu arba wisai praszalinti nuo sosto karalių, jį patį ir jo motiną iszwyti ir apgarsinti republiką, sziaurinės gi prowincijos nori wisai atsiskirti ir arba sutwerti atskirą wieszpatystę, arba pasiduoti Prancuzijai. Maiztai pirmiausiai pakilo sziaurinėse, ne iszpanijonų, bet baskų apgywentose prowincijose. Toliaus panaszus maisztai pakilo ir toliaus į pietus ėsanczioj prowincijoj Katalonijoj, ant galo pasiekė ir Andaliuziją. Kol kariauna dar klauso rando, tai gerai, bet jeigu ji, negaudama algos, apleis randą, monarchija Iszpanijoj turės griuti ir ji gal pasidalyti į kelias neprigulmingas wieszpatystes. Isz to silpnumo norėtu pasinaudoti kaimynai. Anglija už pardawimą waldybų Delagoa užtakos, kurios dideliai palengwintu pergalėjimą Transwaaliaus, žada Portugalijai ne tik didelius pinigus, bet ir sawo pagelbą, jeigu Portugalija norėtu užkariauti wakarinę Iszpanijos dalį. Ar tasai mažas krasztas duosis į angliszkas kilpas įtraukti? Jeigu wienok Portugalija, pasitikėjusi ant Anglijos pažadėjimo, pradėtu karę su silpna isztikro Iszpanija, be abejonės patiktu prancuzus, priesz kuriuos Anglija ne daug pagelbėtu.

Wokietija.

Nežiurint ant wokiecziu nekentimo Anglijos, ciecorius Wilhelmas wisgi rengiasi atsilankyti szį metą Anglijoj. Wisokių partijų laikraszcziai peikia tą ciecoriaus užsimanymą. Turbut terp Wokietijos ir Anglijos yra koksai dar paslaptas sutarimas, jeigu ciecorius nesidairo ant tautos norų ir pritaria Anglijai, nors porą metų atgal jis pats laimino prezidentą Transwaaliaus, kada buwo suimta wisa įsiweržusi auglijonų kariauna.

Laikraszcziai wėl praneszа apie rengiamą szį metą susiwažiawimą trijų Europos ciecorių, taigi Maskolijos, Austrijos ir Wokietijos. Wilhelmas mat nori carui iszaiszkinti priežastis sawo prilankumo Anglijai ir iszreikszti rubežius to prilankumo, už kurį caras ant Wokietijos dabar sznaira akia žiuri.

Pietini Amerika.

Ant salos San Domingo rewoliucija galutinai pasibaigė, jenerolas Jimenez likosi iszrinktas prezidentu republikos.

Republikoj Wenezuelėj, nors prezidentas Andrade pabėgo ir jenerolas Castro įėjo į tos republikos sostapilę miestą Carasas, rewoliuciia dar nepasibaigė: jenerolas Hernandez susipyko su nauju randu ir su sawo 2000 kareiwių iszraukė į prilankią sau prowinciją Ocumare, kur nori pakelti naują rewoliuciją priesz jenerolą Castro.

Isz Lietuwos.

—o+—

Isz Ligumos, Kauno gubernijoj.

Keistas dalykas su tais kunigais! Ieik į bažnyczią, pasiklausyk jų pamokslų, tai sakysi: tai angėlai ne žmonės, nors, teisybė, ir tai ne apie wisus teip galima sakyti, nes kiti, kokie yra namieje, tokiais pat pasilieka ir bažnyczioj. Žmonės nusimano kartais ir tokius nelabai guodoja. Teip pat atsitiko ir su musų klebonu Korsaku; jis yra kilęs isz Klowainių miesczionių. Žmogus nuo pat mažens buwo nekoks, o tapęs kunigu, wisai prisigėrė puikybės, pawirto į didelius ponus. Dabar, kaip jau per wyskupo seserį pakliuwo į musų klebonus, tai baisu ir prieiti.

Jo puikybė ir tusztumas supykino parapijonus; jie nebenori duoti kalėdos,—sako, kol jis buses, netaisysę sawo apiplyszusios bažnyczios ir tt.

Pas mus gywena dar senasis klebonas, žmogus labai nusenęs, bet parapijai labai geras, nelupa nuo žmonių už krikszstynas, szliubus, pakasynas ir tt. Už tą szitas ir norėjo iszwyti senelį. O szitas kitoks. Lupa, kur gali nulupti. Buwo da gi toksai atsitikimas: nuo beturczio žmogaus užspraszė už szliubą 4 rubl. Tada žmogelis sako, kad jis tiek mokėti negali, o szliubas reikalingas, tada girdi, reikės kreipties prie popo. Žmogus iszeina. Kamandorius pasigailėjo prapuolanczios duszios ir jis dawė szliubą už pigesnę prekę.

Wis tai mažmožiai ir ne apie tą norėjau raszyti. Jau kokia 16—17 metų buwo pas mus paslaptinė mokykla; mokino ant maldaknygės skaityti. Naujai atwykusiam klebonui tas smarkiai nepatiko: jis apskundė asesoriui, tas atwažiawo ir wiską surado. Buwo tai žiemos laike. Isz pradžios buwo asesorius sutikęs užtylėti už 25 rubl. ir stirną, bet paskui, perkalbėtas klebono, atsisakė sawo pažadą nutylėti.

Mokykla buwo nedidelė, iszwiso 17 waikų, ir mokintojas 18tas, dar jaunas waikinas 18 metų. Jo prawardė Daukszas. Pirmiaus waikus mokino jo motina, o dabar jis.

Isprauninkas arba asesorius nubaudė wisus užmokėti 180 rub. arba ant kiekwieno po 10 rub, o ne, tai atsėdėti po 3 dienas szaltoj. Klebonas, bijodamas dar labiaus suerzinti žmones, prižadėjo užmokėti isz sawo kiszeniaus bausmę, bet neužmokėjo, o waikų tėwai ir mokintojas atsėdėjo Sziauliuose sawo 3 dienas.

Buwo nuraszyta skundas wyskupui ant to klebono. Wyskupas atsiuntė isztirti Joniszkio kleboną Sziaucziuną, teiposgi gawusį Joniszkyje labai gerą parakwįją per kitą wyskupo seserį. Žinomas daiktas, warnas warnui akies neiszkabys, o dar jiedu buwo moksladraugais. Tyrinėjimas pasibaigė ant nieko. Korsakas po senowei mus melžia ir skriaudžia. Jisai, dėkawodamas Sziaucziunui, dowanojo porą szunų.

Wisi doresniejie žmonės szalinasi nuo Korsako. Už taigi nuolatos apsilanko pas jį: walscziaus rasztininkas Dzialynkis, lenkas perkrikszstas, didelis lupikas, pirmiaus jis buwo Sziaulių walscziuoje; mokintojas walscziaus mokslinyczios ir isprauninkas. Tie trys maskoliai — tai jo apginėjai ir bicziuliai.

Dar negreitai, tur but, nuo jo atsikratysime, nes twirtai turisi acziu wyskupo giminėms.

(Ukininkas).

Isz Ukmergės, Kauno gubernijoj.

Szįmet pawasaryj susirėmė czia mieszczionys su sodiecziais dėlei giedojimų bažnyczioj. Mat lygszioliai per miszias buwo giedomas lenkiszkai rażanczius, suplikacijos ir sziaip jau giesmės. Dabargi sodiecziai patys ėmė szitas giesmes lietuwiszkai giedoti, o mieszczionys, nenorėdami užleisti, rėkė lenkiszkai. Kadangi sodieczių yra kur-kas daugiau, tai pradėjus giedoti abiem pusėm, lenkiszkų balsų suwis negirdėt. Sulenkėję mieszczionys skundžiasi, kad sodiecziai juos skriaudžia, ne duodami jiems lenkiszkai giedoti, juog tai jų bažnyczia ėsanti, nes mieste stowinti; sodiecziai sako, kad tai jų ėsanti, nes ant jos pataisymo jie dawė kiekwienas gaspadorius po deszimtį rublių, o mieszczionys tik po keletą auksinių; sodiecziai sako, kad jie ir kunigus užlaiko, neszdami aukas ant altorių ir duodami ant miszių sawo rublius, o mieszczionys tik ateina bažnyczion pastowėti ant lazdelių. Kamendoriai abudu eina už sodieczius, klebonas už mieszczionis. Ta byla, sako, pasiekusi net Kauno wyskupą, kuris liepęs lietuwiszkai giedoti.

"Ukininkas".

Isz Senapilės.

Senapilėj tapo szįmet įrengta keturių kliasų moteriszka progimnazija. Žinoma, iszguldinėjimui tikėjimo dalykų prireikėjo teip wadinamo prefekto arba kunigo. Gudai užpraszė ant prefekto į tą progimnaziją "batiuszką" kun. Miknewyczių, kurisai iszguldo wyriszkoj Senapilės gimnazijoj katalikiszko tikėjimo dalykus gudiszkoj kalboj. "Batiuszka" kunigas Miknewyczius kreipėsi prie Seinų wyskupo, kad jam pawelytų ir moteriszkoj progimnazijoj iszguldyti tikėjimo dalykus gudiszkoj kalboj. Seinų wyskupas buk nesutikęs ant to. Ant ko tas reikalas pasibaigs, ne žinia. Tokiu budu batiuszka Miknėwyczius jau antrą kartą gauna nuo wyskupo didę nosį: pernai gawo kaip norėjo Senapilės wyriszkoj gimnazijoj iszguldinėti lietuwiszką kalbą, kurios jis suwis nesupranta, o szįmet užtai, ką norėjo iszguldinėti tikėjimo dalykus gudiszkoj kalboj Senapilės moteriszkoj progimnazijoj.

"Ukininkas".

Girios Wilniaus gub.

Seniai Lietuwa garsi buwo sawo girioms, bet sziądien per neiszmintingą ukiawimą dwarponių, jos musų tėwynėj labai pasimažino: sziądien gerai užlaikomos girios Lietuwoj, galima sakyti, yra tik rando rankose ėsanczios, o isz priwatiszkų tos, kurias kirsti rando yra uždrausta. Sztai dabar Wilniaus gub., ant jos ploto 36825 ketwirtainių wiorstų, girių yra 7985000 desiatiuų, kurios pagal pawieczius szitaip skirstosi: Wileikos pawietyj, ant ploto 3591 ketw. wiorsto su 209000 gywentojų yra 127200 desiatinų girių; Wilniaus pawietyj, ant ploto 5435 ketw. wiorstų su 356000 gywentojų yra 109100 desiatinų girių; Disnos paw. ant 5078 ketw. wiorstų su 208000 gywentojų, 983000 desiatinų girios; Lydos paw., ant 4926 ketw. wiorstų su 206000 gywentojų — 822000 des. girios; Aszmenų paw. ant 6050 ketw. wiorstų su 233000 gywentojų — 150300 desiatinų girių; Szwentėnų paw. ant 4594 ketw. wiorstų su 176000 gywentojų — 91300 des. girių ir Trakų paw. ant 5151 ketw. wiorsto ploto su 204000 gywentojų yra 140100 desiatinų girių.

Mokytiniai realiszkų mokslainių galės eiti ant daktarų.

Lietuwoj yra trys realiszkos mokslainės: Panewėžyj, Wilniuje ir Balstogėj. Iki sziol, pabaigę tas mokslaines, galėdawo pastoti tik į specijaliszkus institutus, kaip antai: į kelių, kalnakasystos, technologiszką, techniszką, elektrotechniszką, politechniszkus institutus ir į prekystos akademiją; į uniwersitetus wisai tokių nepriimdawo. Dabar wienok, ant užmanymo karės ministerio, klausymas priėmimo jų į mediszką akademiją buwo perkratinėjamas akademijos profesorių rodoj ir nutarė: ne tik nestabdyti pastojimo į mediszką akademiją baigusių realiszkas mokslaines, bet jiems pripažinti pirmutinystą priesz baigusios klasiszkas gimnazijas, kadangi pirmutiniai geresnius turi moksliszkus pamatus ant klausymo daktarams reikalingų mokslų. Kadangi realiszkose mokslainėse ne mokina lotyniszkos kalbos, tai jas baigę, įstodami į mediszką akademiją, turės isz to laikyti egzaminą, bet nuo jų nereikalaus daugiaus, kaip tiek, kiek mokina trijose pirmutinėse kliasose klasiszkų gimnazijų, kadangi mat tiek daktarams užtenka.

Pamesti waikai.

Papratome mes musų tėwynę wadinti szwenta, bet isztikro ne wisi weda ten szwentą gywenimą: wyriszkiai ne retai pasigėrę susipesza, paskui isz piktumo, jei gu tik pas priesz užmatė ką uždrausto, užweda maskolių žandarus. Merginos ir ne wisos szwentai gywena: parubežiuose daug jų užsikrėtė piktlige nuo maskolių; Wilniuje gi tiek randa ant ulyczų motinų pamestų waikų, kiek tris kartus didesnėj Warszawoj, nors Warszawa kaslink merginų doros stowi užpakalyj, paweikslan, Wokietijos miestų. Sztai wieną tik 7 d. spalių Wilniuje rado ant ulyczių net tris merginų pagimdytus ir pamestus waikus: wieną ant Szw. Stepono ulyczios, kitą ant Zamkinio terpulyczio, treczią gi prie miesto pylimo. Wisus tuos nelaimigus waikus nugabeno į pamestų waikų namus.

Liaudės teatras.

Wilniaus Blaiwystės komitetas nusprendė parengti mieste žmonėms teatrą, kur bus perstatomos wisiems suprantamos dramos, wodewiliai, koncertai. Per szią žiemą toksai teatras bus parengtas kareiwiszkame maneže; kitą gi metą pradės statyti specijaliszką ant to teatro triobą. Wietą ant teatro komitetas iszrinko ant Kijewo ulyczios, pliacių perka nuo grafo Tiszkewycziaus; moka jam po 25 rubl. už ketwirtainį sieksnį.

Pawogė arklį.

Ukinįkas kaimo Wiziszkių, netoli Wilniaus, Juozas Kasperawyczius, stwažiawęs į Wilnių, sustajo ant Paupio rinkos, paliko wežimą ant rinkos, o pats jėjo į kromą ko ten nusipirkti. Kada po walandai sugrįžo, jau arklio ne buwo. Wagiliui wienok ir nepasisekė: jį patiko važiuojantį Kasperawyczіaus kaimynai wežanti produktus į miestą, o pažinę arklį ir wežimą, sulaikė. Wagiliumi pasirodė jaunas ukinįkas, kurisai nuwestas ant policijos, pasisakė, kad jo prawardė yra Wroblewskiss

Apwogė rando karczemą.

Miestelyj Jewje, Wilniaus gubernijoj, 19 d. rugsėjo apwogė rando degtinės pardawinyczią. Wagiliai iszėmė mat isz langa stiklą, atidarė langą ir įlindę į widų, prisigriebė kambario, kur buwo bakselis su pinigais ir iszėmė 75 rubl. auksinių pinigų; isz miegstubės szinkarkos paėmė albumą su fotografijoms, diktai wisokių saldumynų ir kelis butelius geresnės degtinės. Kiti pinigai, isz wiso 1500 rubl., buwo pakawoti szinkarkos lowoj po galwa, bet tų wagiliai nerado.

Paszwentinimas sudo rumo.

26 d. rugsėjo atsibuwo Wilniuje paszwentinimas naujai pastatyto ant priemieszczio Snipiszkių sudo rumo, kur tilps wisoki sudai, iszėmus sandaros sudų. Szwentino, žinoma, popas. Ant tų iszkilmių isz Peterburgo pribuwo tiesų ministeris ir daug kitokių augsztas užimanczių wietas urėdnįkų.

Užmuszė perkunas.

Netoli Insruczio, Prusų Lietuwoj, laike smarkios audros, kraunant sziaudus ant łauko dwaro Seslaukių, prigulinczio suwokietėjusiam lietuwiui Damczaicziui, trenkė perkunas ir užmuszė ant wietos 21 metų tarnaitę. Sziaudus teiposgi uždegė.

Isz Szkotijos.

Szkotija wasarą yra wiena isz gražiausių Europos szalių. Kad ne tiek lankosi turistų, kaip padėkim Italijoj ir kitur, tai wien tik dėl jos negarsumo. Ypacz gražumu atsižymi Szkotijoj ežerai ir pakrasztinės mažos salutės. Isz ežerų gražiausiu yra Loch-Lomond, isz salų Ardu. Szias wietas daugiausiai lanko prancuzai ir wokiecziai. Yra dar nedideli sala Rothesay, kur szįmet buwo pirmutinė Skotijos lietuwių exkursija. Lietuwių ant exkursijos suwažiawo suwirsz 200. Turėjo szkotiszką muzikę, szoko, lioteriję traukė ir... gerė. Daugelis dar garlaiwiu bewažiuojant užsipylė akis ir paskui ten, žinoma, neužsilaikė prideranczіai. Taigi czianykszczius lietuwius

ne wisur dar galima westi į swietą. Pirmiaus juos reikia kaip nors pralawyti, kad mokėtų bent kur iszėję apsieiti. Bet ant to reikia, kad tarp jų kiekwienoje kolonijėlėj apsigywentų nors wienas—du prakilnesni.

Wisa administracija Szkotijos yra mieste Edinburgh'e. Szkotija, mat, nors priklauso prie Anglijos, waldosi pati. Turi net sawo tikrą kariumenę (Yra tik szkotiszki regimentai twerianti dalį angliszkos kariaunos, bet atskyros szkotiszkos kariaunos nėra. Red.) Centru Szkotijos prekystos yraGlasgowas. Nemacziau dar teip gerai stowinczių prekėjų, kaip Glasgowe. Sunku czia rasti widutinį prekėją, kad butų prislėgtas skolų, kaip tai yra kituose miestuose. Lietuwiai, ant nelaimės, už pramonystės nesitweria. Wisoj Szkotijoj isz lietuwių yra tik wiena "kriauczių szopa" ir wiens mėsiniķas. Apart to yra dar duonkeptuwė—sawastis draugystės "Sandaros". Wisi pradėję dar tik szįmet—porą mėnesių atgal.

Londone buwo kilę dideli parapijiniai waidai, kurie jau pasibaigė. Laimėjo lietuwiai ir jau gaus lietuwį kunigą. Kad tik gautų twirtą lietuwį!

Manchesteryj p. Bancewiczia pradeda rupintis apie sutwėrimą kokios nors mokslainės dėl lietuwiszkų waikų.

JONAS MONTWILA.

Isz Amerikos.

Rymas stoja parapijonu pusėj.

Neseniai užgimė nesutikimai airiszkoj parapijoj Szwento Patriko mieste East St. Louis, Ill. Bellevilles wyskupas Janssen atsiuntė airiams wokietį kunigą Cluse, bet parapijonai atsisakė jį priimti. Už nepaklusnumą wyskupas exkomunikawo wisą parapiją, kol priesz jo norą nenusilenks. Airiai wienok ne tik nenusilenkė, bet pasiskundė į Rymą ant wyskupo neteisingumo ir czia isztikro rado teisybę. Propagandos užweizėtojas kardinolas Leduchowski atsiuntė dabar Bellevilles wyskupui prisakymą kuo greicziausiai nuimti nuo parapijonų St. Louis, Ill. airiszkos parapijos neteisingai uždėtą exkomuniką, atsiimti kunigą Cluse ir toliaus daboti, i dant parapijonai wisada turėtu sawo tautos kunigą, o ne swetimtauti. Tegul lietuwiai negalinti rasti teisybės pas Amerikos wyskupus prie užgimusių su sawo kunigais nesutikimų žino, kad apart wietinių ne suprantanczių gerai lietuwių reikalų wyskupų yra dar augsztesnė bažnyczios waldžia, kuri ne wisada pagiria trustą Amerikos kunigų su wyskupais. Ten lietuwiai gali kreiptiesi su pasiskundimais, jeigu wyskupas jiems primeta už dwasiszką wadową kokį menkos doros lenkbernį.

Nelaime prie laidojimo.

ROCKLANE LAKE, N. Y. Laike laidojimo kunų penkių aukų expliozijas užmusztų, lydint juos ant katalikiszkų kapinių į Haverstrow, atsitiko nelaimė. Kaip tik karawanai pradėjo važiuoti, arkliai paskutinio karawano pradėjo daužyti. Wežėjai pirmutinių wežimų, pamatę pawojų, pasuko į szalį ir tuom apsaugojo grabus nuo sudaužymo. Ant pirmo ulyczios užsisukimo arklių daužomas karawanas apwirto, wežėjas pawojingai likosi apkultas, grabas nupuolė ir susidaužė. Tas atsitika prie szimto su wirszum lydėtojų. Sužeistą wežėją nugabeno į ligonbutį, iszbirusį isz grabo kuną sudėjo ant kito wežimo ir toliaus jau laidotuwės atsibuwo be jokių trukdymų. Arklius, kurie, susidaužius karawanui, pasiliuosawo, rado paskui netolymoj girioj.

Kruwinas muszis.

DECATUR, ILL. 27 d. Spalių užgimė czia kruwinas muszis terp sztraikuojanczių kalnakasių su skabsais ir juos saugojancziais palicijantais ir szerifo pagelbinįkais. Sztraikieriai bandė prikalbinėti einanczius į darbą scabsus pristoti prie sztraiko, bet tie nesidawė ir wienas pakėlė ranką, lyg norėdamas muszti. Tas ir dawė pradžią. Užgimė szaudymai. Du sztraikieriai, Dongorski ir Manith, likosi paszauti; Dongorski paszautas mirtinai. Sztraikieriai ginklų neturėjo, taigi turbut kaip wisur, teip ir czia, kalti kraujo pralėjimo yra szerifo pagelbinį kai.

Pasiutęs waikas sukandžiojo tewą.

JERSEY CITY, N. Y. Porą sanwaiczių atgal pasiutęs szunytis sukandžiojo 7 metų sunų Dowido Jungo, czianykszczio prekėjo. Nežiurint ant daktarų pagelbos, waikas pasiuto ir pasimirė. Laike jo trankymosi, tėwas bandė waiką laikyti, bet tas sugriebė ranką ir keliose wietose tėwą sukandžiojo. Sukandžiotą apėmė baimė, kad jis nuo to sawo sunaus sukandžiojimo nepasiustu. Daktarai ramina aiszkindami, kad įkandimas pawojingas tik tokių žwėrių, kurie pats pasiunta, bet tėwui wis rodosi, kad jis jau pradeda siusti, nežiurint, kad jam įskiepyjo apsaugojimo waistą pagal Pasteuro budą. Jeigu jis ir nepasiųs, tai gal per įtikėjimą, kad turi pasiųsti, wisai nustoti proto.

Badu marinami pasažieriai.

SEATLE, WASH. Atkako czia ant laiwo "Hera" 200 aukso jieszkotojų, bet daugumas jų teip buwo susilpnėję, kad negalėjo ant kojų pastowėti. Jie skundžiasi ant agentų, kurie juos prigawo, žadėdami gerą kelionę. Kelionė tęsėsi 28 dienas, laike kurios du keleiwiai pasimirė nuo bado ir troszkulio. Treczią dieną kelionės pradėjo pasažieriams dawinėti walgio po pusę to, ką gawo pirmiaus. Pabaigoj kelionės gaudwo wien po miltų saują ir po truputį kawos ir per tai teip iszbadėjo, kad daugelį reikėjo nuo laiwo neszti ant kranto.

Pipirais atsigyne nuo pleszikų.

MARINETTE, WIS. Į namus wieno czianykszczio wokieczio Schultzo naktyj bandė įsiwerżti plėszikai. Wyro namieje ne buwo, tik wiena moteris su mažais waikais. Tojė, iszgirdusi baladonę ir supratusi, kad tai plėszikai nori į namus įsiwerżti, pagriebė swarą smulkiai sumaltų raudonųjų pipirų ir laukė prie durų. Kaip tik plėszikai, iszwertę duris, sprudo į widų, moteriszkė pipirais pribėrė jų akis, kuom ant tulo laiko apjakino. Jie, keikdami ir klykdami nuo smarkaus akių skaudėjimo, pabėgo.

Pawoge admirolo Dewey daiktus.

New Yorke pawogė iszkrautus nuo laiwo "Olympia" daiktus sugrįžusio nuo Filipinų garsaus iszNaikintojaus iszpaniszkos laiwynės Manilles porte, admirolo Dewey. Nužiuri wieną darbinįką, kurisai dirbo prie iszkrowimo minėto kariszko laiwo, bet ar nužiurėjimas teisingas, nežinia. Terp pawogtų daiktų yra daug teip wadinamų karės trofejų.

Ateiwyste in Ameriką.

Pagal raportą ateiwystės užweizdos komisoriaus Powderly'o, szį metą ateiwystė į Ameriką buwo didesnė, atkako ant 36700 daugiaus ateiwių negų pernai. Labiausiai pasididino ateiwystė isz Italijos, Austrijos, Wengrijos, Lenkijos ir Maskolijos. Nuo 30 Berželio 1898m. iki tokiam jau laikui szių metų atkako isz wiso 311715 ateiwių (ateiwiai isz Kanados ir Mexiko czia ne priskaityti). Isz Europos atkako isz wiso 297349; wyriszkių atkako 229237, moterių gi tik 116438. Iszwiso ateiwių skaitliaus 60445 nemokėjo nė raszyti nė skaityti, 1022 mokėjo skaityti druką, bet raszto ne pažinojo. Isz wiso ateiwių skaitliaus 39071 atsigabeno pinigų daugiaus kaip po 30 dol., 174613 turėjo jų mažiaus. Iszwiso gi ateiwiai atgabeno $5414462. Isz pirmiaus atkakusių 2632 likosi atgal sugrąžinti, 3798 atkakusių isz syk neįleido.

Gaisrai.

MILWAUKEE, WIS. Siautė czia didelis gaisras, kurisai isznaikino: Wisconsin Milling Co. krautuwes ir kornų maluną Pabsto alaus leidinyczių. Apart triobų, sudegė 60000 buszelių jawų ir pusė milijono swarų kornų. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $150000.

PHILADELPHIA, PA. Sudegė cza biurai "Osborn Implement Co. ir Coopero žalwario dirbtuwės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $300000.

Dowana iszradėjams.

Amerikos randas, per sawo pasiuntinius wisuose ciwilizuotuose krasztuose, pakwietė wisoswieto iszradėjus pasidarbuoti ant iszradimo prietaisos galinczios apsaugoti nuo prigėrimo žmonis nuo susidaužusių ant jurių laiwų. Dowana už geriausiai mieriui atsakantį iszradimą paskirta $20000. Kas gal, tegul bando ant tos dowanos užsipelnyti.

Saliuninku geras nutarimas.

SIOUX CITY, IA. Daugumas czianykszczių saliunįkų nutarė kreiptiesi prie miesto waldžių su praszymu iszduoti padawadyjimą, idant wisi saliunai mieste ėsanti nedėlioms butų uždaryti, kadangi mat ir gėrymų pardawinėtojai geidžia turėti atilsį nors wieną dieną ant sanwaitės.

Nelaimes ant geležinkelių.

DETROIT, MICH. Į wagoną, kuriame sėdėjo sanariai teatraliszkos draugystės, sudawė atbėgęs pasažierinis trukis, wagoną sudaužė ir jame sėdinczius iszmetė ant žemės. Prie to wienas trukio tarnas likosi ant wietos užmusztas; sunkiai sužeistų yra net 25, o terp tų yra ir labai pawojingai sužeisti.

WICHITA, KANS. Netoli Argonta, Kans. iszszoko isz rėlių wežantis galwijus geležinkelio trukis. Prie to 200 galwijų likosi ant wietos užmusztų, 100 gi teip bjauriai sumankytų, kad ir tuos reikėjo pribaigti, taigi užmuszti.

HOUSTON, TEX. Netoli Langtry susimuszė į prieszingas pusės bėganti trukiai, prie ko du pasažieriai likosi užmuszti ir trys trukio tarnai sunkiai apkulti, isz kurių wienas apkultas mirtinai.

CARLINVILLE, ILL. Ne toli nuo czia, ant Jacksonville & St. Louis geležinkelio, trukis užbėgo ant taisanczių kelią darbinįkų ir tris suwisu sudraskė.

Isz darbo lauko.

¶ CHRYSTAL FALLS, MICH. Darbai eina czia gerai, dirba kiek wieną dieną.

¶ OTUMWA, IA. Chicago Fuel Co. stato czia 50 naujų kokso peczių.

¶ WEST HOMESTEAD, PA. Naujos Schiffler Co. geležies dirbtuwės pradėjo dirbti.

¶ KALAMAZOO, MICH. Harrow Spring Co. pastatys czia naują plieno liejinyczią.

¶ ELBERFIELD, IND. Wooley Coal Co. neužilgio atidarys czia naujas kastynes.

¶ GRAFTON, W. VA. Grafton Co. pakėlė sawo kastynių darbinįkų uždarbį ant 5%.

¶ WHITWELL, TEN. 19 distrikte szito aprskriczio beweik wisose kastynėse yra sztraikai.

¶ DEKOVEN, KY. Sztraikas czianykszczių kalnakasių pasibaigė, darbinįkai sugrįžo prie darbo.

¶ COSHOCTON, OH. Pradėjo statyti czia naują plieno liejinyczią; pamatai triobų jau pastatyti.

¶ PANA, ILL. Czianykszczios kastynės dar stowi, bet renka jau darbinįkus ir neužilgio pradės dirbti.

¶ ELLENSBURG, WASH. Netoli szito miesto rado naujus anglių plotus, ant kurių ketina parengti kastynes.

¶ CHANUTE, KANS. Rado czia naujus anglių plotus; ant isznaudojimo jų susitwėrė jau kapitalistų kompanija.

¶ NEW YORK. Darbai "Liberty Silk Mill" dirbtuwėse pasiliowė, kadangi 510 darbinįkių pakėlė sztraiką.

¶ BURAHAM, PA. Czianyksztės geležies dirbtuwės bus padidintos ir pradės dirbti nuo pradžios ateinanczių metų.

¶ EAST LIVERPOOL, OH. Baigia czia statyti naujas blėtos dirbtuwės, kuriose neužilgio pradės dirbti.

¶ DAGAS MINES, PA. Darbai czianykszcziose kastynėse pasiliowė, kadangi darbinįkai pakėlė sztraiką.

¶ HOMESTEAD, PA. Blėtos dirbtuwėse, kurias nupirko Carnegie, pradės dirbti nuo gruodžio mėnesio szių metų.

¶ CULVERT, TEX. Czianykszczias kastynes, kurios buwo wandens užlietos, jau baigia džiowinti ir neužilgio prasidės jose darbai.

¶ LOGANSPORT, IND. Groey Iron Works dirbtuwės bus padidintos ir paskui priims prie darbo daugiaus darbinįkų.

¶ ALBIA, IA. Flanders Coal Co. rengia czia naujas kastynes, kuriose neužilgio prasidės darbai.

¶ SYCAMORE, OH. Susitwėrė czia nauja kompanija, kuri parengė naujas kastynes Lykens aplinkinėse.

¶ BLUEFIELD, W. VA. Czianykszte Indian Ridge Coal & Coke Co. pakėlė darbinįkų uždarbį ant 10%.

¶ NEW ALBANY, IND. Dirbtuwes Ohio Fall Iron Co., kurios gana ilgai iszstowėjo, pradės dirbti nuo szios sanwaitės.

¶ THUCKER, W. VA. Darbai Thucker Coal Co. kastynėse eina gerai, kompanija turi daug reikalawimų net isz Kanados.

¶ STERLING, ILL. Darbai prie rengimo Dillon Griswold Wire Co. drato dirbtuwių jau baigiasi ir neužilgio pradės jose dirbti.

¶ LAWRENCE, MAS. Darbai eina czia ne blogiausiai, lietuwiai wisur gauna darbą, lenkų gi dwi dirbtuwės su wisu ne priima.

¶ FORT DODGE, IA. Kalnakasiai Webster kastynių pakėlė sztraiką; jie reikalauja didesnio už darbą užmokesnio.

¶ SOUP CREEK, W. VA. Sztraikas czianykszczių kalnakasių pasibaigė; per sztraiką jie iszkariawo pakėlimą užmokesnio ant 5%.

¶ CONNELLSVILLE, PA. Darbai prie kokso peczių eina wis labai gerai. Pereitą sanwaitę szitame apskrityj degė isz wiso 18236 pecziai.

¶ AUBURN, ILL. Darbai eina czia gerai, bet isz kitur atkakęs ne gali tikėti gauti darbą, kadangi ant wietos yra daugiaus darbinįkų negu reikia.

¶ SPRING VALLEY, ILL. Sztraikas anglių kastynėse Spring Valley Coal Co. pasibaigė: kompanija sutiko ant wisų darbinįkų reikalawimų.

¶ SALE CREEK, TEN. Czianykszcziai kalnakasiai susitaikė su darbdawiais ir sugrįžo prie darbo. Wisose kitose aplinkinėse kastynėse dirba pilną laiką.

¶ DES MOINES, IA. Carbondale Mining Co. rengia ir taiso sawo kastynes. Neužilgio taisymai pasibaigs ir prasidės darbai; dirbs czia wiską su maszinoms.

¶ BALDWIN, WYO. Kastynes Citizens Coal Co. sustojo; kompanija ant toliaus ketina prie darbo priimti tik nepriguliczius į unijas darbinįkus.

¶ SHARON, PA. Darbinįkai czianykszczių "National Steel Works" pareikalawo dwigubo užmokesnio už darbą nedėlioms, bet kad darbdawiai nesutiko, tai darbinįkai pakėlė sztraiką.

¶ CHARLESTON, W. VA. Sztraikas kalnakasių szito distrikto pasibaigė. 13 kastynių susitaikė su darbinįkais pakeldamos po 5c. nuo tonos užmokesnį. Kitose 23 kastynėse dar yra sztraikai.

¶ LOWISVILLE, KY. National Foundry & Machine Co., kurios czia buwusios dirbtuwės sudegė, pripirko daugiaus žemės ir rengiasi atstatyti sudegusias dirbtuwes dar didesnes, negu buwo pirma.

¶ CHICAGO, ILL. Czianykszcziai pianų dirbtuwių darbinįkai pareikalawo 8 darbo walandų, didesnio už darbą užmokesnio ir pripažinimo jų unijos. Jeigu reikalawimai ne bus iszpildyti, wisi pasirengę sztraiką pakelti.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Isz Spring Valley, Ill.

Mes per gazietas, su wyskupo žinia, pajieszkojome kunigo wietoj Pėžos, su kuriuom turėjome daugiaus negu reikia nesutikimų, tai dabar apturėjome: pribuwo pas mus kun. Serwetka isz East St. Louis, Ill. ir apėmė musų lietuwiszką parapiją. Mes ėsame užganėdinti, kadangi, nors kun. Serwetka ne jaunas, jis godoja wisus parapijonus, wisus laiko už žmonis, ne skirsto į partijas, ne sėja nesutikimų, ne kelia waidų, kaip tai darė priesz jį buwęs musų newa dwasiszkas wadowas; mokina mus meilės, brolystės, kaip pridera waikams wienos motinos Lietuwos. Kun. Serwetka Amerikoj yra pastatęs dwi lietuwiszkas bažnyczias ir St Louis wyskupas ne norėjo jo paleisti, kol neatsiras kitas lietuwiszkas kunigas galintis jo wietą užimti. Kada ant jo wietos atkako kun. Maszotas, tada wyskupas daleido kun. Serwetkai pasitraukti ir jis atkeliawo pas mus. Kaip duodasi girdėti, tai ir czia perdėtinis prasiradusių kunigų draugystės bandė intrigas waryti. Pasakojo musų delegatui Chicagos wyskupas, jog pas jį atsilankė kun. Krawczunas su kun. Pėža ir keliais lenksizkais kunigais praszyti perkalbėti musų wyskupą, idant tas nepriimtu į sawo dijecezįją kun. Serwetkos, kuriam užmetė tokias kaltes, kokiose wirszininkas praszytojų yra pats gana atsižymėjęs. Bet wyskupas pažino gerai intrigantus ir atsisakė iszpildyti jų praszymus. Mes isz sawo pusės wieszai praneszame, kad mes nepriisime į musų parapiją ne kun. Krawczuno, nė Pėžos, bereikalo todėl jie nepraszyti bėgioja su denuncijacijoms pas wyskupą ant kunigo Serwetkos; jis mums yra geras ir mes jį prižadame guodoti, kadangi ant to jis sawo darbais ir wisų pasielgimu užsipelno. Intrigantams gi atsakome wien: szalyn nagus! Czia ne jusų dirwa.

Parapijos komitetas.

Isz Lawrence, Mass.

Musų miesto lietuwiai elgiasi neblogausiai ir galima but szį tą nuweikti, jeigu terp mus butų geresnė wienybė: kaip kitur lietuwiai pasidalinę į nesikenczianczius terp sawęs diewuoczius ir bediewius, teip musų lietuwiai pasidalinę teiposgi į neužsikenczianczias partijas: tikrų lietuwių ir lenkbernių; lenkberniai su tokiu įnirszimu kariauja priesz tikrus lietuwius ir priesz lietuwystę, su kokiu amerikonai kariauja priesz geidžianczius liuosybės filipiniečius: wieni kitus, jeigu įmanytų, paskandytų szaukszte wandens. Ant laimės wienok lietuwių lenkberniai pradeda nykti: jau karszcziausias lenkbernių wadas paliowė lenkams tarnawęs, pametė lenkus ir perėjo prie maskolių, priėmė net prawoslawiją. Patraukė mat jį prie maskolystės wiena maskalkaitė, kuri turėjo kelis szimtus doliarų, kuriuos mat panorėjo gauti musų lenkbernių wadowas; tassai, dėl tų pinigų, užsimanė ją westi. Maskalkaitė sutiko tekėti už jo tik tąsyk, jeigu musų lenkbernis pastos tikru maskoliumi ir priims prawoslawiją. Lenkbernis sutiko: su sawo numylėtine nuwažiawo į New Yorką, ten popas jį perkrikszytyjo ir suwinczawojo. Caroslawija mat Amerikoj sugriebė wieną naują iszpažintoją! Mat už keletą centų pardawė ne tik sawo tautystę, bet ir tikėjimą. Isz to matyt, kad wisi lenkberniai, ar jie butų kunigai, ar sziaip kas, tautystę ir tikėjimą laiko už taworą, kurį wisada pasirengę parduoti daugiaus duodancziam.

Wienas isz czianykszczių lietuwių siuntė pinigus į tėwynę per Bostono agentą žydą. Perėjo wienok 6 mėnesiai, o Lietuwoj pinigų negawo. Paklaustas žydas, pasakė, kad pinigai seniai priimti ir buk turys kwitą. Anojė mergina, kuriai pinigai buwo siųsti, negalėdama sulaukti pinigų, atkako į Ameriką. Tąsyk ją nusiwedė ansai lietuwys pas Bostono žydą bankierių ir wisa jo suktybė pasirodė. Tik potam į porą mėnesių priesz 7 mėnesius žydui užmokėti pinigai pasiekė Lietuwą. Nežiurint ant teip tankių ir aiszkių apgawyszczių žydų, lietuwiai, siųsdami pinigus, kreipiasi wis prie žydų o ne prie sawųjų. Musiszkių bankierių yra juk gana Amerikoj; todėl lietuwiai kreipkitės prie sawųjų, o ne prie žydų smirdėlių.

W. M. S.

Isz Westvilles, Ill.

Kaip kitur, teip ir czia lietuwiai pasidalinę kaipi į atskiras tautas. Apart bažnytinių partijų, czianykszcziai lietuwiai wartoja wisokius sawitarpinius prawardžiawimus: wienus wadina dzukais, kitus juodnugariais ir tt. Tas paeina nuo stokos apszwietimo ir wienybės, per neatjautimą, jog wisi ėsame waikais wienos motinos Lietuwos. Kun. Serwetka Amerikoj yra pastatęs dwi lietuwiszkas bažnyczias ir St Louis wyskupas ne norėjo jo paleisti, kol neatsiras kitas lietuwiszkas kunigas galintis jo wietą užimti. Kada ant jo wietos atkako kun. wisokių trukdymų, su sawo aukomis ant Paryžiaus parodos reikalų. Žinoma ir tame tik deszimta dalelė, ar gal dar mažiaus, atjautė reikalą to užmanymo.

Czianykszczioj lietuwiszkoj bažnyczioj szwentomis dienomis giedodawo giedoriai; giedojo jie nepraszcziausiai; paskui nustojo giedoję, nežinia dėl kokių priežaszių. Dabar giedojimai wėl prasidėjo ir per patwirtinimą klebono traukiasi toliaus. Tas yra gerai. Bet giedoriams priderėtu nors truputį pasimokyti, balsus sudėti geriaus ir žodžius reiktu wartoti teip kaip yra knigoj, o ne darkyti giesmes sawo paczių iszmislytais žodžiais, paimtais isz wokiszkos, lenkiszkos, net isz maskoliszkos kalbų. Ant wargonų gieda wien wyrai, gaila, kad tinkanczių ir norinczių giedoti mergaiczių ne atsiranda: kelios buwo pradėjusios giedoti, bet paskui, nežinia kodėl, wėl paliowė.

Sakalas.

Isz Wilburton, Ind. Ter.

20 d. rugsėjo mainose užmuszė lietuwį Andrių Žilinską. Welionis buwo 34 m., paėjo isz Suwalkų gubernijos, Senapilės pawieczio, Pilwiszkių parapijos, Walukų sodžiaus. Kadangi buwo neturtingas, tai czianykszcziai lietuwiai kuną palaidojo sawo kasztais ant Hortshornes kapinių.

Wilburton miestelis dar naujas. Lietuwių yra czia: 8 apsiwedusių szeimynos ir 24 newedę. Wisi sutikime gywena, nesutikimų ir barnių terp jų nėra, turbut todėl, kad swaiginanczių gėrymų czia nėra.

Net nusistebi žmogus žiurėdamas kaip žydai wisur tarpsta. Sztai Wilburtone, nors žydų teip gywentojų yra ne daug, bet yra 4 žydiszki sztorai ir wisi gerai laikosi. Lietuwiszko sztoro nėra nė wieno, nors sumanus lietuwys, jeigu užsidėtu sztorą, wargo ne kęstų. Wargas wien, kad terp lietuwių nėra suprantanczių, todėl jie dirba wien sunkius, mažai apmokamus darbus, kuriuos jeib bosas gali jiems atsakyti; pats surasti neprigulmingą darbą ar ne moka, ar ne nori.

N. Grigaliunas.

Ir wėl žmogžudystė.

15d. spalių užgimė m. Passaic N. J. bjaurios terp lietuwių musztynės. Keturi lietuwiai užka ten susiwaidyjo, o wienas isz jų iszsitraukė peilį ir durė kitam į krutinę. Tasai puolė ant žemės ir į bertainį walandos pasimirė. Užmusztasis yra Tamoszius Lewalis. Kaip pats sakėsi, paeinas nuo Simno, Suwalkų gub. ir turys Amerikoj seserį ir daug giminių. Užmuszėjas Karalius Grobelis, atlikęs žmogžudystę, pabėgo; jo iki sziol nesuėmė. Kiti gi du suimti: wienas isz jų sužeistas, tai tą nugabeno į ligonbutį, bet kaip iszgis, pateks į kalinį; kitą gi tiesiog nugabeno į kalinį. Wisi czia paminėti su lietuwiais mažai susidėdawo, gyweno pas lenkus ir už lenkus sawę laikė. Mieli kunigėliai, wieton twerti pagal sawo fantaziją jusų iszmislytus bediewius, geriaus pasistengkite isznaikinti tas terp lietuwių per tankiai atsitinkanczias žmogžudystes. Tą daryti juk tai jusų isz pasaukimo priderystė!

L.

Chicagos Lietuwiams.

Katalike, numeryj 43, Chicagos "Susiwienyjimo Lietuwių Amerikoj" kuopa skundžiasi, kad asz "Tėwynėje" padawęs nesuwis teisingą apraszymą apie Chicagos lietuwius.

Gal but. Bet, malonus tautiecziai! ar tai dabar yra jums laikas apie tai raszyti? Dabar jau eina metai, kaip asz raszau apie "Amerikos lietuwiszkas kolionijas", ar jus nežinojote, kad asz apraszinėsiu ir apie Chicagos lietuwius? Ypatingai jus, sanariai "Susiwienyjimo" kuopos, ar neskaitėte po kelis kartus mano atsiszaukimus "Tėwynėje", kuriuose asz prasziau dorų ir darbszczių lietuwių pagelbos? Galėjote numanyti patys kad apraszyti wisas wietas, į kur tik Amerikoj gywena lietuwiai, paduoti jų skaitlius, suskaityti "biznius", užsiėmimus, draugystes, "propertes" ir wisus kitus mažmožius, yra tai darbas dėl wieno žmogaus tiesiog negalimas; kodėl jus man nepagelbėjote į laiką, kada prasziau?

Tie lietuwiai, kurie bojo, kad jų kolionijos butu apraszytos, apraszymus ir žinias man į laiką prisiuntė.

Labiausiai jus guodžiatės, kad jusų kunigėlis, guodojamas kun. M. Krawczunas buwo užgautas buk per tai, kad "Tėwynėje" nesuwis teisingai aprasziau jusų parapijos prietikius.

Paklausykit tik keno czia kaltė!

Beraszant aną "Amerikos Lietuwių Istotriją", man pagelbėjo wisi Amerikos lietuwiszki kunigai. Kunigai geriausiai žino apie sawo aplinkinės, sawo parapijos lietuwius, geriausiai žino apie jų skaitlių, apie lietuwiszkas draugystes ... ir prisipažinstu, be Amerikos lietuwiszkų kunigų pagelbos asz jukiu budu nebucziau galėjęs teip akuratiszkai ir teip mažmožiszkai tą sawo sunkų darbelį atlikti.

Teip-gi rasziau asz ir pas guod. kun. Krawczuną, praszydamas jo pagelbos. Žodis į žodį negaliu czia tą laiszką jums priwesti (gal kn. Krawczunas da jį turi?), bet, ant kiek pamenu, įtalpa to laiszko buwo tokia:

"Kun. M. Krawczunui, Chicagoj. Ill.

Malonus kunigėli! Žinote, asz raszau "Istoriją Amerikos Lietuwių". Sawo apraszyme jau daėjau iki "wietai" ir pradėsiu spaudinti apraszymą Chicagos lietuwių. Žinias apie Chicagos lietuwius man prisiuntė isz "Lietuvos" redakcijos, bijausi, kad kartais nebutu wienpusiszkos, taigi praszycziau kunigėlio prisiųsti: kiek skaitote wiso Chicagos lietuwiszkų szeimynų? kiek turėjote szįmet prie welykinės iszpažinties? kiek kasztuoja Chicagos bažnytinė lietuwių "propertė"? Kiek draugyszczių ir t. p.."

Ant szito mano laiszko kun. Krawczunas neatsakė nieko.

Taigi, užkwietus per "Tėwynę" po porą kart, isz kuopos man niekas neatsakė, kwiestas asabiszkai per laiszką jus kunigėlis nieko, kaslink stowio Chicagos lietuwių, neatsakė; kogi tad jus dabar nuo manęs norite?

Kad neužgaut jusų garbės, apraszydamas apie Chicagos lietuwius, asz sawo knigoj paminėjau tik, kad "apie Chicagą surinkau menkiausias žinias", nepasakiau dėl kokios priežasties: nenorėjau mat priesz wisuomenę jus užsarmatyti... Ale jau dabar užsisarmatinote ir užsarmatinot jusų kunigą patys.

Argi ne sarmata, isztikro! Asz, žinoma, su pagelba darbszczių lietuwių, surinkau ir surasziau žinias isz wisų lietuwiszkų kolionijų Amerikoj, o isz jusų neatsakė nė wienas, kurs butu surinkęs tikresnes žinias apie lietuwius sawo miesto; asz surasziau wisą knigą, apimanczią apie 200 puslapių, o jus guod. kunigėlis (asz ant jo suwis nepykstu) patingėjo paraszyti penkias eilutes, kiek yra Chicagoje draugyszczių, kiek szeimynų ir kiek asabų szįmet buwo prie welykinės spawiednės?

Mat, ir jus dabar protestuojate priesz "Tėwynės" redaktorių, buk redaktorius patalpinęs melagingą apraszymą apie Chicagos lietuwius.

Asz wisame apraszyme apie Amerikos lietuwius wisoj knigoje, kaip galite matyti isz adnotacijų padėtą ant žemai kiekwieno beweik puslapio, rašydamas pasirėmiau ant kokių nors szaltinių, ant daug mažų isztikimų asabų, kurios man tas žinias suteikė.

Jus, užgindami teisingumą mano apraszymo apie Chicagos lietuwius, ant ko rėmėtės? Ar protestuodami negalėjote padaryti nors dabar tikrą apskaitymą lietuwių sawo kolionijos? Ką jus užprotestuojate?

1. Sakote, kad terp Chicagos parapijonų ir wietinio kunigo nebuwo czia nesutikimų; o asz žinau ir wisi ne tik Amerikos lietuwiai žino, kad buwo.

2. Sakote, kad SESERYS prie Chicagos lietuwiszkos mokslainės moka lietuwiszkai; o asz žinau ir wisi lietuwiai žino, kad nemoka.

3. Menate, kad Chicagoje yra daugiaus kaip 5.800 lietuwių, o asz sakau, kad nėra ir į jus twirtinimą netikėsiu, kol jo nepa-

remsite ant skaitlinių (ant liczbų), teip kaip asz kad dariau wisoje sawo knigoj.

Jeigu da norėtumėte ką nors, malonus broliai, sziame dalyke raszyti, tai pirmų pirmiausiai iszaiszkinkite tris augescziaus minėtus punktus, ir ant jų faktais, o ne tuszcziais žodžiais atsakykite.

Ypatingai kas link seserų, praneszkite, kiek waikuczių lankosi parapijinėj mokslainėje? kokioj kalboj jiems mokintojas iszguldo kokį mokslą ir kokią kalbą waikai wartoja mokslainėje terp sawęs ir su mokintojoms? Kiek yra mokslainėje skyrių ir po kiek kokių lekcijų?

Kun. Jonas Žilinskas.

Isz Maino walstijos.

Oras sziuom tarpu labai gražus, žmonės negali atsidžiaugti, kad sausai pasiwaikszczioja ir ne szalta; to neužkenczia czebatų juodytojai, kad menkai gali užsidirbti, ba žmonėms nėra kur iszsipurwyti kojų. Bet ant jų neweizint, isz tokios laimingos progos treinai, dėl stokos ruimo, weik negali wisų žmonių isz wežti į girias. Wieni važiuoja ant darbų, o kiti (kaip žinote, pagal tiesas Suwienytų Walstijų, nuo 1 spalių iki 1 sausio pawelyta yra medžioti ant paukszczių ir žwėrių) keliauja ant medžioklės. Maine walstiją, net dwi jos dalis užima girios, taigi nemenkai jose ir žwėrių. Isz paukszczių su naudojamų ant walgio, turbut, kitokių nėra apart jierubių. Jierubės czia geros, geresnės negu musų tėwynėje; jeigu jierubę, nuszowęs nori parduoti, tai užmoka 35—30 centų už kiekwieną.

Zuikių anglijonai wisai ne walgo, jų mėsą prilygina prie kaczių. Bet isz tikro czia jie netoki kaip musų tėwynėje, czia zuikiai wisai mažiukai, ir jų mėsa juodesnė negu Lietuwos zuikių, Bet katros moterys moka gerai sudaryti, isz jų iszkepa labai puikius ir sweikus pajus.

Stirnų czia yra net trys atmainos, wienos turi dideles uodegas, kitos wisai be uodegų, o treczios baltai ir pilkai margos. Paskutinių yra mažiau, užtai jos brangesnės; paprastai stirnų prekė ywairiuoja nuo $3 iki $10. Isz paskutinių tos brangesnės, katros ragai gerai iszszakoję, nes anglijonai jų galwas wartoja ant papuoszimo sawo kambarių. Užtatai szaujant noreikia taikyti į galwą, jeigu galwą sudaužysi, jau jos tada wisas brangumas nupuola.

Apart tų, czia yra briedžių, bet tuos gali sumedžioti tik gerai susipažinę su jų gywenimu, taigi tik profesijonaliszki medėjai.

Isz draskanczių žwėrių, yra czia meszkos ir wilkai; lapių yra dwi atmainos, wienos rudos, o kitos juodos. Paskutinių wisai mažai yra, užtai jų kailiukai labai brangus: už juodųjų lapių kailiuką užmoka nuo 20—$25. Mažiukų žwėrių yra labai daug.

Medėjas.

Isz wisur.

‖ Mieste Pekine, Chinų sostapilėj, ant ciecorienės prisakymo, 16 szalinjkų praszalinto nuo sosto ciecoriaus nukapojo galwas.

‖ Lublino gubernijoj, netoli miesto Pulawų, besikeliat per Wislą weselijai, widuryj upės užėjo wėtra, apwertė dwi walti, kuriose buwo 37 weselnjkai; isz jų 22 žmogystos prigėrė.

‖ Nežinomi sztukoriai Berlyne, Prusuose, teip wadinamoj Pergalės Alejoj, kur pastatyta daug paminklų atsižymėjusių Wokietijos istorijoj ypatų, pagadino tulus paminklus: wieniems nudaužė nosis, kitiems rankas, dar kitiems kojas ir kitokias dalis. Randas paskyrė 500 markių dowaną tam, kas padės sugauti tuos nežinomus piktadarius.

‖ Nuo salos Sakchalino 100 maskoliszkų nusikaltėlių, paweržę nuo sergėjanczių juos kareiwių ginklus, sukalė trotą ir ant jo susėdę, stengiasi dasigauti Japonijos. Randas isziuntė kariszką laiwą wyti pabėgėlius, bet kad jie gerai apsiginklawę, tai be muszio turbut nepasiduos maskoliams. Iki sziol dar žinios apie prisiwijimą ne atėjo. Gal pabėgėliams pasiseks isztrukti nuo maskolių waldžių.

‖ Windobonos uniwersitete studentai wokiecziai laiswamaniai pakėlė maisztus prieisz naujai perkeltą isz Insbruko profesorių Austrijos istorijos Hirną, kurisai mat pirmą lekciją parengė klerikaliszkoj dwasioj, kas mat laiswamaniams studentams nepatiko. Uniwersitete waldžios priwerstos buwo nusilenkti ir profesorius Hirn tuom tarpu lekcijų ne skaito.

‖ Kaip laikraszcziai paduoda, nusibankrutino wienas isz turtingiausių lenkų dwarponių Mažrusijoj, grafas K. Potocki, kurisai pridirbo skolų ant 1300000 rubl., w si gi jo turtai susideda isz 52000 rubl. pinigais ir kelių dwarų wertės 600000 r. Taigi turtai uždengia wos pusę skolų. Kreditoriams atseis mat ne mažai žudyti, o terp jų yra ne mažai warguolių, kurie wisus užczėdytus sawo pinigus pas grafą sudėjo, o tasai mat teikėsi juos maloningai praleisti. Jo dwaruose priwis gana burliokų.

‖ Londono laikrasztis "Times" patalpino laiszką angliszko admirolo Campiono, kurisai pranesza, kad jo sunus ėsantis dabar forte Churchill, Hudsono užtakoj, dažinojo, buk tuose krasztuose eskimosai prekėjai nuszowė du baltweidžiu keleiwiu. Kadangi tuom tarpu nieks isz ba weidžių czia neiszkeliawo, tai admirolas tiki, kad nuszautiejie turėjo prigulėti prie expedicijos garsaus mokslincziaus Andree, kurisai du metai atgal su dwiem draugais ant orlaiwio iszlėkė prie sziaurinio žemės poliaus.

‖ 12 d. spalių, netoli Bigten salų, Norwegijos pakrantėse, susidaužė angliszkas laiwas "Žuerich". Kapitonas, pamatęs, kad laiwas skęsta, prisakė sukalti greitai du trotu: į wieną sulipo kapitonas, trys maszinistai, wienas jurinjkas ir tarnas negras su szunim; į antrą gi 9 jurinjkai. Skęstanti ne spėjo paimti nė wandens, nė walgio. Pirmą trotą 24 d. užtėmyjo prie Bigton salų, bet ant jo jau wien kapitonas buwo dar gywas. Antrą dieną wilnys atnesze antrą trotą, bet ant jo buwo tik sustingęs negro kunas. Kiti wisi žmonės pražuwo jurėse.

‖ Garsiame isz karės 1856 m. Sewastopoliuje, pietinėj Maskolijoj, likosi suaresztuota 60 maskoliszkos laiwynės oficierų ir augsztų urėdnjkų už sukalbj. wisokias prigawystes, prisisawinimą rando pinigų. Terp suaresztuotų yra daug kariszkų laiwų kapitonų ir beweik wisi inžinieriai. Jie mat neteisingomis rokundomis iszgawo nuo rando daug pinigų newa ant laiwynės reikalų, kuriuos paskui terp sawęs dalinosi: pardawinėjo randui prigulinczius daiktus ir pinigus terp sawęs dalinosi. Mena, kad daugumas suaresztuotų pats nusižudys, nelauks prowos.

‖ Japonijoj, ant wiso ploto terp Yokahamos ir Tokio siautė baisus taifunas, kurisai nemažai blėdies pridirbo. Geležinkelio trukį, bėgantį isz Fukushima į Myeno wėtra numetė nuo tilto į Arkegowa upę. Prie to tik wiena ypata pražuwo, bet užtai sunkiai sužeistų pasirodė 30 žmonių ir tiek jau lengwiaus apkultų. Ant laimės mat toj wietoj upė buwo negili ir nieks isz į ją nupuolusių neprigėrė. Miestą Tagomauka užliejo baisi jurių wilnis, prie ko 100 žmonių prigėrė; wanduo nuneszė 200 namų. Laike taifuno skaitlių sugriantų triobų skaito ant daugelio szimtų.

‖ Pagal surinktas žinias Amerikos pinigų muszinyczios, pereituose metuose ant wisos žemės daugiausiai aukso iszkasė Transwaaliuje, pietinėj Afrikoj, kurio aukso kastynės užsimanė paweržti Anglija: czia iszkasė už $79213953; antrą wietą užima Australija su produkcija wertės $64860000; treczią wietą užima Suwienytos Wieszpatystės Sziaurinės Amerikos su produkcija wertės $64463000, ketwirtą Maskolija su produkcija wertės $25500000. Pirmutiniai trys krasztai parupino 73% ant žemės iszkasto aukso. Sidabro daugiausiai iszkasė Meksike, nes už $33475400; toliaus eina Suwienytos Wieszpatystės Sziaurinės Amerikos su produkcija wertės $32118400. Szituodu krasztai iszkasė 67% wiso ant žemės iszkasto sidabro. Isz wiso ant žemės iszkasto aukso 97804 kyliogramai wertės $65000000, o sidabro 1065289 kyliogramai wertės $20200000 apwersti ant wisokių iszdirbimų, atlikusi gi dalis nuėjo ant pinigų muszimo.

Wietines Žinios.

—o—

— Spalių 23 Circuit sudas prisudyjo Benediktui Andreszunui nuo M. Kaczmarko, lenkiszko adwokato, $1000. už sumaklewo jimą Andreszuno prowos. 1892m. Andreszunas, dirbdamas stokjarduose prie Nelson Morris Co., susižeidė, už ką norėjo apskųsti kompaniją. Skundą padawė adwokatui Kaczmarkai ir užtai užmokėjo $10, bet Kaczmarkas skundo į sudą wisai neneszė, wisada Andreszuną ramino, kad skundas yra į sudą inesztas ir liepė laukti prowos. Andreszunas per du metu prowos nesulaukęs, pasiėmė kitą adwokatą, su kuriuom, peržiurėjęs wisų sudų prowas ir sawosios neradęs, apskundė Kaczmarką už nepadawimą. Prowa buwo 1898 m. ir Andreszunui sudas pripažino nuo Kaczmarko $250.00. Kaczmarkas pinigų nemokėjo ir tik pareikalawo naujo perkratinėjimo tos prowos. Sudas jam daleido, ir naujas perkratinėjimas jos buwo 23 spalių 1899, bet dabar Kaczmarkas ant prowos nestojo ir sudas pripažino Andreszunui $1000. Nežinia, ar Kaczmarkas mokės tuos pinigus, ar dar stengsis apeliuoti. Dabar Andreszuno adwokatais buwo F. P. Bradchulis, lietuwys, ir E. J. Wash, amerikonas.

— Pereitos nedėlios dieną kunigas Krawczunas atrado progą pasigirti bažnyczioj susirinkusiems: mat wienas maskolius lietuwiszkoj bažnyczioj persikrikszty jo isz stacziatikiszko į katalikiszką tikėjimą. Kaszin ar Krawczuno paweikslai ar pamokslai pertikrino aną maskolių kataliku pastoti, ar gal jis tą padarė dėl kitokių priežaszczių? Per pamokslą musų kunigėlis wėl keikė wisus tuos, kurie rengiasi imti dalywumą apwaikszcziojime S. Daukanto draugystės. Kadangi minėta draugystė nieko bediewiszko daryti nesirengia, tai ir keiksmas kunigo ne turi pamato. Mat jis teip geidžia kowos, kad jeigu nieko jam nieks ne daro, tai jis priesz wisus lietuwius gero sawo tautai geidžianczius kową pakelia. Bet priežodis sako: ne wisi balsai eina pas Diewą, nenueis ten ir keiksmai kunigo Krawczuno!

— Naktyj isz pėtnyczios į subatą, 28 spalių, dirbantis prie elewatoriaus kilnojimo plieno dirbtuwėse Illinois Steel Co. So. Chicagoje tapo elewatoriaus užmusztas 26 metų Juozapas Pužas. Paėjo jis isz kaimo Gwaldų, Chwedainių parap., Reseinių paw., Kauno gub. Pergyweno Amerikoje 3 metus. Prigulėjo į Simano Daukanto Dr-tę, su kurios assistencija ir tapo palaidotas panedėlyj, 30 spalių, ant lenkiszkai-czekiszkų kapinių Chicagoje.

Tėmykite Tautiecziai!

Jau atspaudinome Pirmą Dalį Angliszkai-Lietuwiszko Žodynėlio. Žinoma, mums patiems neiszpuola nė girti, nė per daug peikti locną darbą. Kas link nuomonių wisuomenės, ėsame pasiruoszę iszgirsti wisokių kritikų.

Ant sziųmetinio seimo Waterburyje prisiklausėm nuswarstymų "Tėwynės" rėdystės; pasiliko nutarta, jog geriau yra ant spaudinimo "Tėvynės" nepirkti maszinų, idant nemokanti spaudėjai lietuwiai nepagadytu maszinų, ir tokiu budu nepadarytu daugiau blėdies, bet geriau sudėt literas ir užmokėti anglikams už atspaudimą. Pagal musų nuomonę, jei mes niekad nepradėsim mokyti sawuosius wisokių darbų, tai wis busim tamsunais, ir musiszkiai wis be darbų gangariuos. Todėl argi negeriau yra perkant maszinų, iszsiderėti, idant angl'ikai mokytų musiszkius ir tokiu budu platintusi apszwietimas terp musų? Todėl mes, nežiurėdami ant kritikų, rupinamės įtaisyti sawo spaustuwę ir iszmokyti kuogeriausiai atspaudyti wiską. Žinoma, teip mums bepraktikuojant ir tobulinant spaudos darbą, negalima wisiszkai atsilenkti zeceriszkų klaidų, nes da daug daiktų neturime, kaip yra reikalas, tikimės tai įgyti neužilgio. Kas link naudingumo musų Žodynėlio, reikia žinoti, jog kuomet bus atspaudytos abidwi dalys, apdir bus jas į wieną, tuoj kiekwienas tautietis, atėjęs į Ameriką, mokėdamas skaityti bent lietuwiszkai, turėdamas tą Žodynėlį kiszeszeniuje, galės, pasižiurėdamas reikalingų žodžių, nusipirkti wiską, ko tiktai jam reikės. Arba skaitydamas angliszką rasztą, ir žiurėdamas kiekwieno žodžio ir umai atra damas abecėliszkai sudėtame Žodynėlyje, galės greitai suprasti ir pramokti angliszkai. Todėl priderėtų kožnam jį turėti, nes tokio iki sziol dar nebuwo angliszkai-lietuwiszko.

Lietuvos Redyste turbut suklydo nemažai skaitydama žodžius musų Žodynėlio, nes paduoda tiktai 350 žodžių. Jei da sykį gerai perskaitys, tai atras nekurių pawienių literų daugiau negu 300. Teisingai iszsitarė nekuri ypata, kad reikia spaudyti knigas ant storos popieros, tai galima brangiau pardawinėti, jei iszrodo didesnės.

Su guodone

Kun. P. Saurusaitis.

Atsiliepimas.

Per tris metus buwo lietuwiai szaukti, idant kibtu prie farmų, bet szaukimas liko tik szaukimu, jokios naudos neatneszė: wos 200 akrų lietuwiai pirko. Taigi patyrės, kad isz raginimo neiszeis nieko, atsisakau ant steinauczio laiko kalbinti lietuwius prie farmų. Gal kas kitas turės geresnę laimę uždėti lietuwiszką kolioniją, arba gal wargas priwers kibti lietuwius prie farmų.

F. Mikolainis (Farmeris)
Thorp, Wis.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Boleslawo Gintalo, kurs menesį atgal pribuwo į Baltimore isz seno krajaus ir nežinia kur jis dabar randasi. Paeina isz Kauno gub. Telszių paw. kaimo Wilkijos. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

John Filipowicz,
1167 S. Irwing ave., Chicago, Ill.

Juozas Bendoraitis, isz Szelmių kaimo, Suwalkų gub. gywenantis Amerikoje tegul duoda pats apie sawę žinią, arba kas apie jį žino tegul pranesza dėl manęs. Yra labai swarbus reikalas.

Marijona Petrokaitienė,
Office Close, Muirkirk, Scotland.

Pajieszkau Jurgio Kurelaiczio, Kauno gub., Raseinių paw. kaimo Kurinų. Jis pats ar kas kitas teiksis duot žinę ant adreso: Fr. Kurelaitis,
Box, 109 Athens, Ill.

Pajieszkau sawo wyro Antano Jonuszkos, Suwalkų gub. ir paw., gmino Zaboriszkiu, kaimo Lipnioku. Paskutinį nuo jo laiszką gawau isz Mt. Carmel, Pa. girdejau kad jis gywena 720 Pine Str., Shamokin, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Mrs. Ewa Jonuszkiene,
789 13th Str. Newark, N. J. (10—10

Pajieszkau Antano Murkuno, Kauno gub., Panewežio paw, kaimo Stroliszkiu. Gyweno Boston, Mass. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Mike Jannszewiczia.
3254 E. Edgemont St. Philadelphia, Pa.

Pajieszkau sawo draugo Juozapo Szimkaus, Kauno gub., Raseinų paw. Eržwilkos wol. gyweno McKees Rock, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:

Jonas Wenslowas,
Box 7. Seatonville, Ill.

Pajieszkau Juozapo Bukauczio, Walerijono Szimkewicziaus ir Joannos Petraitienės, wisi paeina isz Kauno gub., Raseinių pawieto. Turiu swarbu reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duot žinę ant adreso: John Anderson
cfo. Cutting Bardwell Co.
Pepperell, Mass.

Kurie turi krajawu szkaplieriu ant pardawimo tegul duoda žinę ant adreso:

St. Poteliunas,
Box 645 Plymouth, Pa.

Aukos ant Paryžiaus parodos.

St. Mirauskis, Burden, N.Y. 25c

Aukos ant kankintiniu.

Brooklyno lietuwiai $4.00
S. Makauckas, Elizabeth, N.J. $2.00

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po 52½c
Prusiszkos markės po 24½c

Prie kiekwieno pinigu siuntinio reikia pridėti 30c ant paczto kasztų.

SENŲ GADYNIŲ

Išnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tąsa.)

Liekanos paukščių randamos mesosoiškos eros žemės sluogsniuose parodo, kad tų laikų paukščiams ne truko dantų. Seniausias iš žinomų iki šiol pauščių *Archeopteryx* turėjo dantis žanduose ir jie iš dalies panašus į dantis slankiojančių arba reptilijų. Iš pterodaktylių antai pterodactylius spectabilis, kaip jau paminėjome, ne turėjo dantų, bet užtai jų pirmutinės kojos visai ne buvo panašios į paukščių kojas.

Paukščiai niekada neturi ant sparnų daugiaus kaip po tris pirštus (didyjį ir du tolesniu); kaulai, ant kurių remiasi tie pirštai, atsako kaulams delno pas žmogų; jie sujungti į kruvą. Kaulai atsakanti pirštams ne ilgi, tik ilgasis truputį ilgesnis. Pas pterodaktylius sparnuose (jie atsako rankoms pas žmogų) yra po keturis pirštus, iš kurių trys visai znaimus, užbaigti nagais, ketvirtasis gi labai ilgas. Tasai ilgasis atsako mažamjam pirštui ant žmogaus rankos, Tasai ilgasis pirštas yra ramščiu, prie kurio pritvirtinti sparnai pterodaktylių. Taigi tas aiškiai parodo, kad terp pterodaktylių ir paukščių nėra ne jokios giminystos.

Kada pterodaktylių liekanas pirmą kartą iškasė iš žemės, mokslinčiai palaikė juos už žindančius, teip kaip antai šikšnotsparniai, bet vėliaus pasirodė, kad ta nuomuonė klaidi. Žindančių kaukalis jungiasi su nugarkauliu per du teip vadiuamu *condylus*, pas pterodaktylius gi yra tik vienas; taigi iš to jie butų panašus į reptilijas arba slankiojančius ir į paukščius.

Žandu sudėjimas prerodaktylių teiposgi ne toks kaip žindančių, bet toks kaip pas slankiojančius.

Ant tvirto krutinimo sparnų prie lakiojimo, pterodaktyliai turėjo tvirtus muskulus prie krutinės, teip kaip paukščiai. Tas vienok ne rodo kokios nors giminystos, bet rodo vien, kad panašus gyvenimo budas visokių sutvėrimų gimdo panašų kuno sudėjimą kaip kokiose jo dalyse. 1873m. netoli Eichstadto, Bavarijoj, iškasė pilną skeletą pterodaktyliaus *Rhamphorhynchus phyllurus* ir tai tokį, kad ne tik visi kaulai buvo savo vietoj, bet akmenyj buvo gerai atsispaudusios ir sparnų plėvės. Jo ilga uodega užbaigta buvo teiposgi plačia pleve lapo pavidalo; taigi uodega prie lakiojimo turėjo but štyru. Minėtas skeletas dabar yra muzejuje Yale kolegijos, Amerikoj.

Skeletas Rhamphorhyuchus phyllurus.

Kaip atspaudimas sparnų rodo, jie buvo iš lygios plėvės, toki kokius turi šikšnotsparniai. Patekus šitam gyvuoliui į dumblą, iš kurio per ilgus amžius pasidarė litografiškas akmuo, sparnai buvo suglausti, susistulpavę. Matyt, kad jie buvo pritvirtinti ne tik prie pailginto mažojo piršto, bet prie visos rankos ir traukėsi iki galui didžiojo piršto, užsisuko į užpakalį ir turbut traukėsi toliaus uodegos link. Žiurint į jo sparnus, tas pterodaktylus turėjo but bruzgus, lakiojo greitai. Buvo jis nedidelis. Ant sparnų turėjo keturis pirštus užbaigtus nagais, iš kurių vienas pailgintas laikė sparų plevę. Muzejuose daug yra surinktų ptorodaktylių kunų: vien muzejuje Yale kolegijos yra jų apie 600 ir visi jie iškasti Amerikoj kreidiniuose sluogsniuose.

Sluogsniuose žaliosios pieskos randa liekanas pterodaktylių labai didelių veislių. Kaklo sanarių kaulai kaip kokių surastų tuose sluogsniuose turi po 2 coliu ilgio, o dalis petiės kaulo 3 colius pločio. Tie pterodaktyliai, kuriems priguli tie kaulai, galėjo turėti 20 pėdų pločio terp sparnų galų.

Didžiausių vienok liekanas randa Šiaurinėj Amerikoj. Kolekcijoj ne seniai pasimirusio profesoriaus Marsho yra skeletai, kurie terp galų sparnų turi po 25—30 pėdų pločio. Visi vienok tie didiejie žanduose ne turi dantų, kuom jie skyriasi nuo mažųjų, kurie turi dantis; kaukalis jų teiposgi turi kitokį pavidalą. Ilgi pavidalo paukščių snapo žandai, rodosi, turėjo raginę uždangą, taigi jie buvo visai toki, kaip ir paukščių snapas. Bedančių veisles profesorius Marsh praminė vardu *Pterodon*, visos jų atmainos buvo labai didelės. Kuom tie Pterodonai maitinosi—ant to sunku dabar, nesibijant apsirikimo, atsakyti: jeigu jie maitinosi žuvimis teip kaip ir dantuoti pterodaktyliai, tai jie turėjo turėti platų gomurį, idant galėtų ryti žuvis čieloms, kadangi ne turėdami dantų, jų sukramtyti negalėjo.

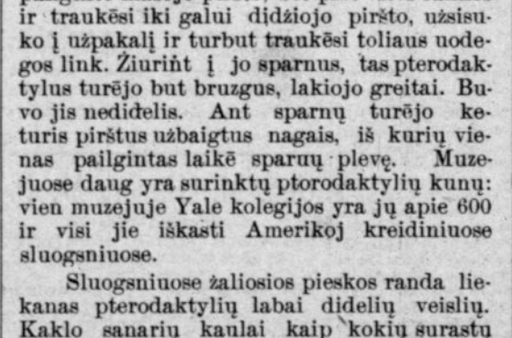

Pteradactylus crassirostris. Dimorphodon macronyx.
Rumphorhynchus plyllurus.
Pterodactylus spectabilis.

Ar pterodaktyliai turėjo šiltą ar šaltą kraują—apie tai mokslinčiai laikosi ne vienokios nuomonės. Profesorius Owen prisilaiko nuomonės, kad jie turėjo šaltą kraują, bet kiti tvirtina, kad ant lakiojimo tie sutvėrimai turėjo teip daug sunaudoti pajiegų, kad turint šaltą kraują, tiek turėti ne galėtu. Rods jie neturėjo plunksnų ir plaukų ant užlaikymo kuno šilumos, bet tas nieko ne reiškia: ir šikšnotsparniai ne turi plunksnų, bet smulkius plaukus; tokius plaukus ant kuno galėjo turėti ir pterodaktyliai. Pterodaktylių kauluose rado skylutes, tokias jau kokias turi paukščiai. Paukščiai mat ant kvėpavime reikalauja daug oro, todėl jų kunas teip sudėtas, kad oras eina ne tik į plaučius, bet išsiskirsto po visą jų kuną, net ir po kaulus, kas suteikia jiems bruzgumą reikalingą lakiojimui ant oro.

Taigi matyt, kad pterodaktyliai kvėpavo oru teip kaip ir paukščiai; kad ir į jų kaulus ėjo oras teip kaip eina į paukščių kaulus, teiposgi ir į visą kuną per eiles orinių krepšolių; kad jie kvėpavo plaučiais teip kaip ir paukščiai ir plaučiai jų buve tokio jau sudėjimo kaip pas paukščius. Iš to matyt, kad kraujas gyslose tekėjo greitai, širdis turėjo but panaši į širdį paukščių ir žindandančių žvėrių, susidėjo iš keturių dalių. Iš to išpuola, kad jeigu paukščiai ir žvėrys turi šiltą kraują, tai tokį jau kraują turėjo turėti ir pterodaktyliai, kadangi jų organai reguliuojanti kraujo šilumą yra toki jau kaip ir pas turinčius šiltą kraują paukščius. Pagal nuomonę tulų mokslinčių, jie ne tik gyveno ant sausžemio, ne tik skraidė ant oro, bet neretai plaukinėjo ir jurėse, vartodami sparnus kaipo pasiirimo įnagius.

Kaip matyt ant didelio skeleto iškasto iš žaliosios pieskos netoli Cambridge, Anglijoj, kurio žandai buvo su aštriais dantimis, tasai pterodaktylius maitinosi ne tik vabalais, bet žuvimis ir mažesniais žvėrimis. Pagal smegenis, pterodaktylius reikia laikyti už protingesnius už visus iki šiol aprašytus senų laikų išnykusius sutvėrimus. Kas link vietos terp gyvų sutvėrimų, mokslinčiai juos stato terp žvėrių ir paukščių.

Atsirado jie ant žemės laikuose tvėrymosi lejaso žemės žievės sluogsnių; išnyko gi draugė su kitoms senų gadynių baisybėms laikuose darymosi kreidinių sluogsnių; kaip daug faktų rodo, išnyko jie umai, bet dėl kokių priežaščių, ant to mokslinčiai ne turi tikro atsakymo.

Anomaliszkos reptilijos.

Mes jau kalbėjome apie žingeidžius išnykusius nuo žemės paviršiaus sutvėrimus vadinamus *labyrinthodontais*, kurių dantys susidėjo iš sluogsnių visaip ant pavidalo labyrinto susipainiojusių. Dabar pakalbėsime apie kitus sutvėrimus paeinančius nuo labyrinthodontų, turinčius teiposgi žingeidžius dantis nepanašius į dantis nė vieno kito skyriaus kada nors ant žemės gyvenusių reptilijų. Dėl tų anomališkų, ne paprastų dantų, to skyriaus sutvėrimus mokslinčiai pramině vardu *Anomodontia* (iš grekiškos kalbos: *anomos* reiškia be tiesų ir *odons*—dantis). Kunas sutvėrimų šito skyriaus panašus į driežų kuną; kojos pritaikytos ant bėgiojimo ant sausžemio; kaukalis, sulyginant, trumpas, šnervės didelės. Dantys įsodyti į atskiras lomas. Nugarkaulio sanariai įdubę iš abiejų pusių ir tik iš dalies sukaulėję, iš dalies kremzliniai kaip ir pas labyrinthodontus. Kojos tokio jau sudėjimo kaip kojos žindančių žvėrių. Kaip iš mokslinčių tirinėjimų pasirodo, šitie žingeidus sutvėrimai paeina nuo labyrinthodontų, nuo jų *Archegosaurus* veislės arba giminės. Terp šito skyriaus sutvėrimų ir žemiausio laipsnio žindančių užsilikusių iki šiol Australijoj, kaip antai *Echidna* ir *anczias napin* (*Ornithorhynchus*) dedančių kiaušinius kaip reptilijoš, yra teiposgi tula giminysta. Teip Echidna, kaip ir Ornithorhynchus priguli prie teip vadinamų vienaskylių (Monotremata) žindančių žvėrių. Pažiurėsime kokia yra giminysta terp išnykusių nuo žemės paviršiaus *anomodontu* ir užsilikusių iki šiai dienai Australijoj vienaskylių.

Anomodontus dalina į kelias grupas, skyrius ir veisles. *Dicynodon* (vardas paimtas iš grekiškos kalbos: *dis*—reiškia dvigubą; *kynodons*—šuns dantis); jie turi viršutiniame žande tokias jau iltis kaip ir šunes.

Liekanas Dicynodonų pirmiausiai rado pietinėj Afrikoj 1844m., porą šimtų mylių į rytus nuo miesto Cape Town. Liekanas tas užtiko pieskiniame akmenyj inžinierius Baine atkakęs čia dirbti kelią. Galva šitų sutvėrimų iš savo sudėjimo panaši į galvą krokodilių, driežų ir želvių, bet žanduose yra iltiniai dantys panašus ir iltis šiadien jurėse gyvuojančių žindančių žvėrių morsais yadinamų. Kitokių dantų jie ne turėjo ir teip kaip želvių apatinis žandas turėjo raginę uždangą. Iltys buvo laibesnes negu krokodilių dantys ir lygios, drutos kaip iltys hijenų. Taigi mat ant dicynodontų buvo surinktos ypatybes visokių skyrių gyvų sutvėrimų: reptilijų, želvių ir žindančių. Kaukalis jų, teisybė, buvo panašus į kaukalį žindančių žvėrių, bet visgi dar skyrėsi nuo paskutinių, užėmė, teip sakant, tarpą terp reptilių ir žindančių; kaukalis dicynodontų turėjo dvigubas šnerves; smegenys jų buvo teip maži, kad teip mažų ne turi ne jokis žvėris; nors galva jų iš kitų ypatybių buvo panaši į galvą krokodilių, bet

(Toliaus bus.)

Draugysczių Reikalai.

Tautiszkas apvaikszcziojimas.

Chicago.—Nedēlioj, 5 lapkriczio, 1899, ant atminties Lietuwos garbingo rasztininko Simano Daukanto metinēs szwentēs, Simano Daukanto Draugystē turēs sawo metinį apwaikszcziojimą swetainēj Freiheit Turner Hall, 3417 S. Halsted st. arti 34tos ulyczios. Apwaikszcziojime ims dalywumą 7 sekanczios draugystēs! D. L. K. Gedemiuo, 2 Lietuwos Sunų, 3 Liuosybēs, 4 Teisybēs Mylētojų, 5 Dowido Karaliaus, 6 Apweizdos Diewo, 7 Simano Daukanto. Programas apwaikszcziojimo toks: Pirmoj walandoj po pietu Dr-tēs S. Daukanto, Liuosybēs, Teisy-Mylētojų ir Dowido Karaliaus susirinks į Liaudanskio salę; Dr-tē Gedemino į Januszauskio salę: Dr-tēs Lietuwos Sunų ir Apweizdos Diewo į Ażuko salę. 2:30 walandoj Dr-tē S. Daukanto pasitiks prie Ażuko salēs su muzika pilnoje parodoje Dr-tēs Lietuwos Sunų ir Apweizdos Diewo ir susijungę su joms marszuos 33 ul. wakarų link pasitikti draugystēs Gedemino, Dowydo Kar., Liuosybēs ir Teisybēs Mylētojų. Teip susijungę, marszuos su welewoms ir muzikoms į S. Morgan ul., į Springer av., į Muspratt, į 32 ul., į S. Morgan, į 32 Place, į Auburn av., į 34 ul., į Halsted, į Freiheit Turner salę. Kada salēje sweczlai užims sawo wietas, prasidēs kalbos, dekliamacijos, dainos, muzika, kalbētojai yra užkwiesti ir isz kitų miestų. Įženga į salę wyrams 25c. Moterims ir merginoms dykai; teipogi turēs įžengą už dyką wisų draugyszczių sanariai, (apart S. Daukanto) kurie ims dalywumą parodoje turēdami prisegtus ženklus. Szirdingai užkwieczia wisus lietuwius ir lietuwaites atsilankyti ir pamatyti pirmą Chicagoje tautiszką apwaikszcziojimą.

Dr-te Simano Daukanto.

Pasarga.—Jeigu 5 d Lapkriczio lytų, apwaikszcziojimas bus atidētas ant 12 d. Lapkriczio.

Antras Metinis Balius!

Pittsburg, Pa.—Lietuwiszko Knįgyno Draugystē rengia antrą metinį balik ant 13 d. Lapkriczio, 1899, Odd Fellows salēj, 18 ir Sarah ul., S.S. Pittsburg. Prasidēs 7 wal. wakare ir tęsis iki 2 ryto. Great Eastern Orchestra, garsiausi wietiniai muzikantai, grajys lietuwiszkus szokius, ant kurio tai pasilinksminimo meilingai užpraszo merginas, moteris, jaunikaiczius ir wyrus. Komitetas.

Balius! Balius!

Hammond, Ind., Dr-tē Sz. Stanislowo turēs sawo balių, subatoj 11 Lapkriczio, 1899, A. Chrustowskio salēje, Mahon ave. ir 149th st. East Chicago, Ind. Prasidēs 6½ wal, wakare. Įženga wyro su motere 25c. Wisus lietuwius ir lietuwaites užpraszo atsilankyti.

(10—11) Komitetas.

Chicago, Latwių paszelpinē Draugystē laikys sawo pirmą balių subatoj 7 walanda wakare 4 Lapkriczio, salēje Szēmaiczio, 632 S. Canal st., arti 15th st. Įženga wyro su motere 25c. Grajys Walantinawicziaus orkestra. Wisus lietuwius ir lietuwaites meilingai kwieczia atsilankyti. Komitetas.

Balius.

Baltimore, Md.—Lietuwiszkas Demokratiszkas Kliubas turēs sawo balių 6 d. Lapkriczio, 1899, salēje po No. 417 So. Femont ave. Prasidēs 8 wal. wakare. Lietuwiai ir lietuwaitēs nepamirszkite atsilankyti. Įženga dykai. Nuoszirdžiai užpraszo Komitetas.

Mitingas.

Chicago, Nedēlioj, 5 d. Lapkriczio, '99, 2 wal. po pietų, sanariai Dr-tēs T. Mylētojų teiksis susirinkti į K. Liaudanskio salę 3301 S. Morgan st., reikale apwaikszcziojimo tautisczkos szwentēs Simano Daukanto. Kurie gawo ženklus tegul pasiima, o kurie negawo tegul atsiszaukia prie rasztininko K. Chmelausko, 880 33-rd st. Su guodone,

A. Krischunas, Prez.
J.K. Chmelauskas, Raszt.

Chicago. 4 Lapkriczio, 8 wal. wakare, Liet. Repul. Kliubo 10 wardos laikys sawo susirinkimą, saleje P. Kariacko, 1193 S. Oakley ave., ant kurio wisus tos wardos lietuwius kwieczia pributi. Komitetas.

Ashland, Wis., sz. Jurgio tures sawo czwert-metinį susirinkimą nedelioj, 5 Lapkriczio, salēje J. Hollade, ant kurio wisus tenykszczius lietuwius už kwieczia pributi. Dr-tē Sz. Jurgio.

Brocton, Mass.—Dr-tē sz. Rocho turēs sawo wisatinį susirinkimą 12 lapkriczio, 2 walandą po pietu bažnytinēj salēj, ant kurio yra wale wisiems ateiti ir pasiklausyti paaszkinimus apie mus draugystēs stowį ir kokia nauda gali atneszti prigulincziam prie draugystēs teip lygei ir prie "Susiwienyjimo". Toj dienoj bus pigus instojimas į drangystę tik už wiena doliarą ($1.oo). Norinti prigulēt nepamirszkite ateiti. Teiposgi praszome draugystēs sanarių pributi dēl prigulejimo į "Susiwienyjimą" nes czarteris bus prisiustas kaip greitai nusiųsime mokestį į kasą, ir atsiweskite sawo moteris prisiraszyti prie "Susiwienyjimo".

Užpraszo Komitetas.

NAUJIENA.

Elizabeth, N. J. S. Makauckas, kuris per 10 metu laike groserne ir buczerne, dabar atidare nauja sztora **drabužiu ir czeweryku** po nr. 212 1-st St.; o buczerne ir groserne perkēle po nr. 80 Bond St. Naujai atidarytame drapanu ir czeweryku sztore pradejus nuo 4 Lapkriczio pardawines wiską teip pigiai, kad pigiau niekur gaut negalima. Deltogi užkwieczia lietuwius reikalaujanczius drabužiu ir czeweryku pasiskubinti pakol prekes pigios, nes toliau bus pakeltos lygiai su kitu sztoru.

Podraug siuncziа piningus į wisas dalis swieto ir parduoda szifkortes ant drucziausiu laiwu.

Adresuokite:
S. MACK,
212 1-st St., Elizabeth, N.J.

Nesiųsk pinigų.

Daug žmonių serga ant poliucijos, kuri pasirodo laike miego arba prie nusiszlapinimo, ir jeigu isz to nesigydys, ji neapleis žmogų kankinusi. Žmones turinti ta liga kenczia nemigą, galwos skaudējimą, pilwo užkietejimą arba netrawinimą, nerwiszkumą, widuriu ir nugaros skaudējimą ir apsilpnejimą lytiszku kuno daliu. Jeigu tokiuose atsitikimuose reikalauji pagelbos, nesiųsk pinigų, bet raszyk pas manę įdedamas markę, o asz atsiųsiu tau apraszymą, isz kurio tikrai iszsigydysi. Adresuok:

John Wasel,
Box 443, Iron Mountain, Mich.

Ant pardawimo,

Pigiai namas su lotu. Namuose talpinasi buczernē ir grosernē. Norintis gali pirkti wiską sykiu arba tik namą su lotu. Atsiszaukite: Dan. Knakewicze, Box 403, Toluca, Ill.

100 arkuszu už $1.00
Tik per 30 dienu.

Pardawinesime dailes tautiszkas popieras gromatų raszymui su Wytauto paweikslu, gražiais apskaitymais ir puikioms kwietkoms 100 arkuszu už $1.00. Kas prisiųs $1.00, gaus 100 arkuszų wirsz minetų popierių su kopertais. Adresawokit: (3—11)

W. Kudarauskas,
Box 234 Lawrence, Mass.

F.P.Bradchulis

Adwokatas ir Notary Public.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj, Lake Forest universitete. Weda prowas kriminaliszkas ir ciwiliszkas. Atjieszko užsenējusias prowas, iszdirba wisokius dokumentus ir duoda rodą wisokiuose reikaluose. Lietuwiai isz kitų miestų gal rodą pasiekti per gromatas. Turintiejie reikalą tesiszaukia tuojaus.

3259 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Yards 772.

UŽ $5. IN EUROPA.

Prie trumpo laiko darbo ant laiwo; kiekwiena norinti už $5.00 parkeliaudami į Lietuwa. Laiwai iszplaukia utarnykais ir subatoms. Agentas:

Henry J. Jacobs,
38 Canal st., New York, N. Y.
(15—12)

NERVITA Sugražina nužudyta wyru stipruma ir drasuma.

Gydo impotencija, stabdo naktinia poliucija ir wisas ligas ingautas per iszdykuma ar neatsargumo. Szita gydykla sudrutina nerwas ir daugina krauja; priduoda weidui raudonuma ir sugražina žmogui jaunystia. Siunczіame pacztu už 50c baxeli, už $2.50 6 baxelius ir gwarantuojame iszgydyti, arba pinigus sugražinti.

Nervita Medical Co.,
Clinton & Jakson Sts., Chicago.

☞ Gaunama yra ir Aptiekoje Clark ir Van-Buren Sts., Chicago.

Ar Kenti Silpnybę?

Jeigu teip, tai raszyk, o asz atsiusiu tau dykai užpeczetytoje gromatoje pamokinima kaip iszsigydyti namieje ir apraszysiu kokiu budu asz iszsigydžiau nuo tokiu silpnybiu. Mano pamokinimas tikrai iszgydys susilpnejima tawo lytiszku daliu ir sulaikys naktine poliucija. Raszyk sziadien pas:

Chas Johnson,
Box 516, Hammond, Ind.

Ar Tawo peczius reikalauja pataisymo?

Jeiga teip, tai pirk wisus reikalingus prie pecziaus daiktus pas

Outlet Furniture & Stove Co.,

3249 S. Morgan St.

o jie sutaisys tawo pecziu dykai. Teipgi turime didelę daugybę wisokių peczių už pigiausią prekę, pigiau kaip fabrike.

DYKAI!

Del ligoniu reikalaujant pagelbos

Kas norite trumpam laikia sweikatos nuo wisokių ligų, didelių ar mžų, meldžiame atsiszaukti į musų kompaniją Garsingų Karalianczіaus D-rų rodų ir liekarstwų, kur randasi daugybē D-rų isz Europos ir Amerikos ant darymo rodų. Siuncziame gydyklas pagal geriausius Receptus į wisus krasztus, kas tikt pareikalauja. Nereikia turēt gēdos pasiklausti rodos apie slepema ligas. Mes siuncziame sziais minētas garsingas gyduoles Dykai: nuo skaukējimas galwos, gumbo, drugio, skaudējimo dantų, o skaudējimas į 3 minutas nustoja ant wisados. Tik meldžiam ant kožnų gyduolių prisiust už 20c. markių dēl prisiuntimo, o gausit per pacztą dykai. Szita proga tikt dēl lietuwių yra: Mes welyjam pasiskubinti dabar ir siuncziam dykai wisiems dēl parsitikrinimo. Tojі proga musų gykuolių suwis bus trumpa. Apie plaukų sudrutinimą galit pasiklaust rodos, o mes užganēdysim ir ant plikų galwų ataugysim naujus plaukus, wietoj iszpuolusių, jeigu ne senas ir isz pamilijos ne yra plikas, be abejonēs yra pagelba. Ne wilkinkit, bet raszykit. Adresas;

The J.M.Brundza & Co.,
Box 2361, New York City.

NUO MARKETO pas NESZIOTOJI.

Nedowanojame szіuos laikrodelius bet paduodame juos teip pigia kad ne prekejai pigiau rkt negali. Szie laikrodeliai yra ranka iszkwekuoti ir gwarantuoti ant 20 metu. Padirbti isz dwieju tikro aukso bletelių, apgaubenсziu metalinius luk sztus, kas daro laikrodely labai wertu. Tikro Amerikoniszko darbo Nickel Standard (ne pigaus szwediszko) ir gerai laika laiko. Ausuke užsukami ir nustatomi, ant daug akmenu ir geriausei padirbtais widuriais. Jei nori turet toky laikrodely, atsiusk sawo tikra adresa, o mes prisiusime tau ant sawo rizikos prie tau artymiausio Expreso agento ant apžiurejimo. Jei pasidabos, užmokek agentui $7.75 ir laikrodelis tawo. Jei nesidaboja sugražink atgal ant mus kaszto ir tau ne centas nekasztuos. Neorderiuok ant syk daugiau kaip 3, nes mes wienam daugiau kaip 3 niekada neparduodame, ne laikrodininkams. Jei nori grazu $2.00 lenciugely prie laikrodelio atsiusk 50c. markemis ar pinigais per laiszka. Teipogi parаszyk koki laikrodeli nori: wyriszka ar moteriszka, dengta ar atidengtu stikiu. Pasiskubink, nes mes nezinome ant kaip ilgai ju užteksime. Laike sziu 30 dienu su kiekwienu laikrodeliu duosime grazia pliszine skrynute.

CONSUMERS WATCH CO.
424 Main St.Dep.B.,Buffalo,N.Y.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT.

Kauno gub. Szauliu pawiete

838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

T. ANDRIUSZEWICZAITE

— DIRBA —

Arnotus, Karunas ir wisus bažnytinius paredus,

— Teipogi —

Draugystems: Wellawas, Szarpas, Kukardas ir t.t.

Mokinausi to darbo Warszawoj, dirbau jį kelis metus Lietuwoj ir treti metai kaip Amerikoje. Wisa darba gerai pažystu. Lietuwiszki kunigai ir lietuwiszkos draugystes reikalaudami draugystems ar bažnytiniu iszdirbimu, raszykite pas mane klausdami prekiu, o persitikrinsite kad mano prekes yra pigesnes ir darbas gerasnis kaip lenku, asz sawo iszdirbimus gwarantuoju.

Su Guodone,

T. Andriuszewiczaite, 115 W. Division St., Chicago, Ill.

C. W. DYNIEWICZ & CO.,

805 MILWAUKEE AVENUE,
Pomiędzy West Division i Cleaver ulicami.
CHICAGO, ILLS.

KANTOR PIENIĘŻNY, REALNY I ASEKURACYJNY.

Wysełka pieniędzy do Europy, Sprzedaż Realności, Karty Podróżne, Okrętowe i Kolejowe do i z Europy, Wyrabianie Papierów Legalnych, Ściąganie Sched, Asekuracya Domów, Grunta Kolejowe na Farmy, Wypożyczanie pieniędzy na Budowanie lub zakupno Realności, Zmiana pieniędzy Zagranicznych, Notaryusze Publiczni.

Lietuwiszka Aptieka,

257 Hanover St., Boston, Mass

Pilna wisokiu aptiekoriszku tаworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbēt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

Dr. Leonard Landes,

Lietuwiszkas Daktaras.

134 E. 24 Ul., New York.

Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardētiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t.t.

Usztikrina Iszgydyma

wisų slapių ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudējimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.

Ligas Lytiszku Dalių

iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudējimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajiegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwienаme atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybēje.

Dr. Leonard Landes,
134 E.24th St.,Cor.Lexington Av.

Offiso walandos: { nuo 9 ryto, iki 1 po piet / nuo 5po piet iki 8wakaro }
Nedeliomis: nuo 8 iki 10½ wal.ryto; nuo 2 iki 4 wal. po piet.

Roda per Gromatas Dykai.

Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00

☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą. o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi.

Geo. M. Glaser, M. D.

Medicinos Daktaras.

Gydo wisokes ligas, turi geriausę praktiką ligose moterių, walkų ir chroniszkose ligose.

867 32nd St., Chicago.

OFISO WALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo .2—2 po pietu ir po 6 wak
Telefonas Yards 885.

Teipogi priima ligonius ofise po nr.
2876 Archer Av., kerte Bonfield
nuo 10—11 ryto.
Telefonas Canal 329.

Lietuwiszkas Hotelis V. Rozuko,

7 Washington St, New York, N.Y.

Kurie wažiuojat į ir isz Amerikos, kreipkitēs prie manęs su agentiszkais reikalais. Teipgi užlaikau nakwynes ir walgius pigiau kaip wisam New Yorke. Parleidžiu į Europą už darbą ant laiwo. Teip-gi galita gaut darbą isz mano offiso. Tēmykite ant mano Hotelio yra lietuwiszkas paraszas.

Su guodone, **Vincas Rozukas.**
(15—12)

J. LESZCZYNSKIO

Lenkiszkai - Lietuwiszka

APTIEKA

3315 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Turi geriauses gydyklas nuo wisokių ligų; užlaiko wisokes Europines žoleles, Bobro mēsa, ruskas gywas dieles ir tt. Atsiszaukusiems per laiszkus ir apraszantiems sawo ligas, duoda rodas ir prisiunczia gydyklas per pacztą arba per expresą.

Aptiekoje wisada randasi keli daktarai, teipogi per telefona gali paszaukti daktara kas tik koki nori.

Dr. M. P. Kossakauskas wisada aptiekoje.

Tel. Yards 709.

Wisi — wyrai — pas —

Baltrukonį!!

Rasite szalta alų, seniauses arielkas, wyną net isz Europos, o cigarus net isz Turkijos.

Atsilankykite po nr.

11 N. River Side St.,
Waterbury, Conn.

C. A. Buchbinder,

Wokiszkai-Amerikoniszkas Aptiekorius,
64 Grand St., Brooklyn, N.Y.

Dirba geriausias nuo kosulio gydyklas "Wild Cherry & Tolu" wadinamas ir "Reumatic Mixture No 79000." ant gydymo reumatizmo. Bonkeles po 25c. 50c ir $1.00. Prisiunczia pacztu. (29-12)

Wienatinis Waterburio
Lietuwiszkas Saliunas.

Užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dēl szwiežiai atwažewusių į Waterbury. Yra tai wienatinis czyscziau ses ir teisingiauses lietuwiszkas saliu nas mieste Waterbury.

J. F. DANISEWICZIUS,
839 Bank, kampas S.Leonard st.
Waterbury, Conn.

P. K. BRUCHAS,

Perkēlē sawo sztora po nr.

☞ 880 33rd st.

Į naują sztorą supirkau wisą naują taworą: laikrodžiu, laikrodeelu, lenciugeliu, žiedu, spilku, britwu, rewolweriu ir tt. Mano yra wiens isz didžiausiu lietuwiszku to gatunko sztorų Chicago. Delto asz galiu parduot wiska pigiau kaip kiti. Ant užpraszymo siuncziu į wisas Amerikos szalis C. O. D. per expresą. Wisus taworus gwarantuoju. Orderius greitai iszpildau.

P. K. BRUCHAS,
880 33rd st., CHICAGO.

Dr. M. P. Kossakauskis,

3315 S. MORGAN UL.

Aptiekoje J. Leszczynskio, kožna diena nuo 10-tos iki 12-tos adynos priesz pietus.

CHICAGO. ILL.

2 Didi Iszpardawimai!

Drapanu ir Paredalu Departamentuose: Subatoj, Nedelios Ryta ir Panedelij.

Dailiausios Wyru ir Waiku Drapanos ir puikios Moteru Jakes bei Keipos, kokias tik jus kada matete, už labai pigia preke.

$10.00 Siutai ir Overkotai po $7.50 IR SKRYBELE DYKAI!

Pasirink koki nori isz 340 Wyriszku kaip ir Angliszkos Kersey ir Covert materijos, juodu, melinu, rudu ir szwiesiai pilko dažo, daryti ypatingai baks styliuj arba ir ilgos mieros. Kaip darbas teip ir materija szitu Overkotu pagal savo dailuma turi butinai užganedinti kad ir inteligentiszkiausius žmones. Darba ir $10 werte mes gwarantuojame, todel gi ateik ir pasirink sau puikiausia žieminį Overkota už pigia preke. Overkotus gwarantuoos vertes $10.00 atiduodam už.......... **$7.50** ir skrybelę priedo.

Pasirink koki nori isz 480 Siutu, kuriuos gwarantuojam, jog yra geresni nei $10 Siutai, kitur parduodami arba gražiname jums pinigus atgal. Tie Siutai yra padaryti pagal naujausia mada isz grynai wilnones cheviots materijos, kaszmero ar korto, ant wienos ar dwieju eiliu susegiojami, gabiausiu kriaucziu darbo, su puikiu pamuszalu. Pasinaudok isz geros progos. Tikrai $10.00 wertes Siuta szia subata atiduosim už...... **$7.50** ir Skrybele dykai.

Waiku Overkotai.

Overkotai del 14 — 19 metu vaikinu, isz grynai vilnones Washington beaver materijos, juodi ar rudi, farmeriszko audimo pamuszalai, szilkinio aksomo kalnieriai ir pagal naujausia mada darbas, vertes $6.75, už............ **$4.75** ir Skrybele dykai.

Waiku Siutai.

Waiku Siutai prie ilgu kelniu, mieros 13 iki 19 metu, geros vilnones materijos, visokios parvos, nauji szilti žieminiai Siutai po.................. **$4.95** ir Skrybele dykai.

Moteru Dress Skirts.

Moteru Dress Skirts isz dailios juodos Mohair materijos, iszsiuvinetos su kaspinais, su perkalinu pamusztos, 3 eiles satino limavones, su tiesia arbu kvolduota nugara, 4 yardu ploczio, gero darbo, verta $3.50, už............ **$1.98**

Waiku Drapanos.

Mažu Waiku Vestee Siutai, szwiesaus dažo ir labai dailaus darbo, su pamargintais guzikais, geros materijos waikams nuo 3 iki 8 metu senumo, werti $3.00, subatoj už.............. **$1.98**

Waiku Rudeniniai Siutai, dwieju szmotu vestee formos, dailaus korto ar kaszmero, naujausios mados darbo ir drucziai padaryti, gali pasirinkti subatoj koki tik nori už............ **$1.50**

Waiku Reefers, melinos Chinchilla materijos, su extra placziu jurininku kalniersum ir vilnoniu szilto pamuszalu, vertes $2.50, už................ **$1.48**

Czewerykai

Geriausio darbo ant swieto.

$2.00 Moteriszki Czeverykai už...$1.50
$2.50 Vyriszki Czeverykai už.....$1.50
$1.25 Vaiku Czeverykai..........$1.00
$1.00 Moteriszki Czeverykai.......75c

Kiekviena pora gvarantuojame.

Tik skaitykit! Pigesniu prekiu jus nematet ir niekada nematysit! Tik temykit!

$3.48 ažuot $6.75 Moteru Jakes, isz gražios vilnones beaver materijos, su naujos mados coat rankovem, nauja nugara, coat ar storm kalnierius, ant 6 guziku, H. Wendorff & Co. preke yra $6.75, musu preke tik............ **$3.48**

$4.98 ažuot $8.50 Moteru Jakes, tikrai vilnones Kersey, Beaver ir Covers materijos, padarytos pagal metu laika ir naujausia mada, su naujos mados coat rankovems, box pryszakis, coat arba storm kalnierius, dažu juodo, melino ir pilko, H. Wendorff & Co. preke $8.50, musu preke....... **$4.98**

$7.48 ažuot $12.00 Moteru Jakes, isz Angliszkos kersey materijos, padarytos su naujos mados coat rankovemis, naujas spade pryszakis ir nugara, ant 6 perlavu guziku, box pryszakis, coat arba storm kalnierius, visos su pamuszalu, įvairiu dažu, juodo, melino, kostoravo ir pilko, kuomet preke H. Wendorff'o & Comp. yra $12.00, musu preke......... **$7.48**

$2 48 ažuot $4.50 Moteru keipos, tikrai vilnones beaver materijos, virszutine dalis Keipu ir kalnierius su electric seal ir szilkiniu audimu, ilgio 30 coliu ir pilno ploczio, kalnieriai juodi ar melini, kuomet H. Wendorff & Comp. preke yra $4.50, mes paleidžiame už........ **$2.48**

$4.95 ažuot $8.50 Plush ir Velour Keipos, isz puikaus importuoto seal pliuszo ir velour, su geru importuotu Mercerized materijos pamuszalu, pamusztos su szilkine vata, palimuotos aplinkui su thibet puszu, 22 coliu ilgio ir 108 coliu ploczio, H. Wendorffo & Comp preke $8.50, musu tik........... **$4.95**

$9.98 ažuot $15.70 Plush ir Velour Keipos, isz geriausios Angliszkos plush ir velour materijos, nebijo lietaus, pamusztos su puikia szilkine vata, palimuotos aplinkui su gražiu Martin puszu, su szilkiniu arba aksomo kalnierium, 2 kvoldu nugara, 30coі ilgio ir 138 col ploczio, H. Wendorff & Co. preke yra $17.50, musu gi........... **$9.98**

98c ažuot $2.00 Waiku Džaketai isz geros vilnones materijo padaryti su gražiu marininku kalnierium, ant dvieju eiliu krutine, dailaus darbo, gražaus juodo dažo, nuo 4 iki 12 metu, Columbia Specialty Co's preke $2.00, pas mus už...... **98c**

$1.48 ažuot $3.00 Waiku Džaketai, isz vilnones Melton materijos su naujos mados marininku kalnierium, apsiuvineti su kersey kaspinais, dailaus ir gero darbo pagal naujaja rudens mada, 4—14 metu, Columbia Specialty Ko's preke $3, musu.... **$1.48**

DYKAI su kiekwienu wyru siutu arba overkotu duodame puikia skrybele.

$2.98 ažuot $6.00 Waiku Džaketai, isz gražios vilnones boucle materijos padaryti, su dideliu marininku kalnierium, apsczіai kaspinais apsiuvineti, su dubeltuota krutine, gražiais guzikais, parvu raudonos, rudos ir melinos, vaikams nuo 4 iki 14 metu, Columbia Specialty Co's preke $6.00, o musu tik........... **$2.98**

Moteru Skrybeles.

Apscziai appuosztos Skrybeles, lygei tokios pat, kokes matote musu languose ir stebetes isz ju dailumo, darbo gabiausiu musu skrybelniku. Prekes skrybeliu dvejopos. $2 98 ir.... **$3.39**

300 moteriszku dailiu Skrybeliu, su placziu Taffeta lanku, plunksnomis ir kvietkais, visokios parvos, puikiausio iszdirbimo, verta $5.00, už....... **$2.45**

Puikios aksomo Turbans, Skrybeles, Banetos, papuosztos su puikiom plunksnom su žvilgucziais ir szilkiniais galiuonais, verta tikrai $4.00 atiduosime už............. **1.95**

Strauso Plunksnos. Tas pirkinys atseina po 33c nuo dolerio perkant nuo iszdirbējo, per ką galime juodas strauso plunksnas, po 3 ryszelyj, vertes 45c, paleisti po............................19c

Neužmirszkite vietos.

Szilkai ir puikus Dresems taworai del Szliubiniu Dresiu.

Mes turime wiską, kas tik yra puikiausio isz szilkiniu ir Dresems materijos del Szliubiniu Dresiu. Nesiženyk, pakol ne nusipirksi czia sau Szliubiniu Dresiu.

Gražios Szilkines Szliubinems Dresems materijos po 50c, 75c ir $1.00.

KLEIN BROS.

795-805 S° HALSTED ST
COR. CANALPORT AVE.

PIRK TIKTAI

Kern's Grynus Czekiszkus Ruginius Miltus.

Neimk fabrikuotu, netikru. Žiurek ant kiekwienos barielkos ir maiszelio, kad butu musu gwarancija, kaip yra ant wirsz padeto paweikslelio. Klausk sawo groserniko apie mus miltus.

Chicagos filija:
105—107 West Randolph Street.

PRZESZŁO 25 LAT używają wszystkie narody świata na

REUMATYZM,

NEURALGIĘ i podobne choroby, wyrabiany na podstawie ścisłych NIEMIECKICH PRAW MEDYCZNYCH, sławny Dr. RICHTERA

„KOTWICZNY" PAIN EXPELLER.

NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tylko ma „KOTWICE" za markę ochronną F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.

31 MEDALI ZŁOTYCH i innych

13 filii. Własne fabryki szkła.
25 ct. i 50 ct. Uznaje go i poleca: najsławniejsi lekarze, właściciele składów aptecznych, duchowni i inne znakomite osoby.
Szczegóły u F.A.Richtera&Co.N.Y

DRA RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym środkiem na kolki niestrawność, choroby żołądka.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.

Nuima puikias Fotografijas; už tuziną tiktai $2.00

Ant wesellu ir kitokiu reikalu nuima Fotografijas kuopuikiausiai.

LAIMINGUOSE NAMUOSE WISADA YRA MUZIKA.

$500 Pijanas ir $250 Wargonai negali mus wirszyti; da nažiau jie gali grajyti nora kiewiszius turedami. **Home Music Box** užims abelju wieta, o preke jo, ir biednlausiam pricinama. Su juom **kiekwienas** gali grajyti gerai kad ir sunkiausius szokius. Muzika yra pritaisyta ant woleliu plieninems, ne popierinems, spilkelems, nieks neuplisz. Iszduoda garsius ir saldžius tonus kaip wargonai. Grajyja szeimyniszkus himnus, walcius, polkas, kadrilius ir tt. ir linksmina senus, serganczius ir nuliudusius. Iszdainuoja naujauses swietiszkas dainas. Geriause waiku nuraminimui zobowa. Galima ant jo grajyti su wirsz 1,000 meliodiju. Yra tai dywinas instrumentas. Gauname nuo pir keju tukstancaius padekawoniu, kurie sako, kad rado daugiau negu tikejosi. Tai ne zabowa, bet teip pigi kaip zabowa. Sweria 16 swaru

Tiktai $6.00, gražioje skrynuteje. Gawe $3.00, prisiusime tau per expresa. Agentai greita jas iszparduoda ir daro didelius pinigus. Atsiusk už 2c. marke, o gausi katalіogus.

Standard Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P.O. Box 2853, Dept. 62.

LIETUWISZKAS DAKTARAS,

K. A. BUTKEWICZIUS,

581 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

OFFISO WALANDOS: Nuo 9 iki 10 ryto, nuo 1 iki 3 popietu, nuo 7 iki 10 w akare.
Telefonas: West 981. Galima paszaukti isz kiekwienos Aptiekos.

Geriausia proga pirkt gera laikrodely
..pas..

Paul's Co-Operative Watch Co.

3148 State St., CHICAGO, Ill.

Mes parduodame lietuwiams daugiaus laikrodēlių kaip wisos kitos kompanijos sudējus sykiu. Jei nori gauti pigiai gerą laikrodēlį, lenciugēlį, kompasą, szliubinius žiedus, bicyklį, siuwamą masziną ir tt. ateik arba raszyk pas mus, o wiską gausi.

Atsiųsk ant sutaisymo sawo laikrodēlį, o mes pataisysime gerai ir pigiau kaip kiti.

PAUL'S CO-OPERATIVE WATCH CO.

Įsteigta 1877 m,

3148 State St., CHICAGO, ILL.

Dēl geresnēs informacijos raszyk pas mus: